

قالینجا داغي QALINCA DAĞI

(حاجی ریزوان HACI RIZVAN)

قوشار: محمد کمیجانی
کمیجان- استان مرکزی- آذربایجان

دوزه نله یه ن: منهران باهاری- اوراق آبی (جولای)- ۲۰۰۷
Düzənləyən Mehran Baharı- Orağ Ayı- (July)- 2007

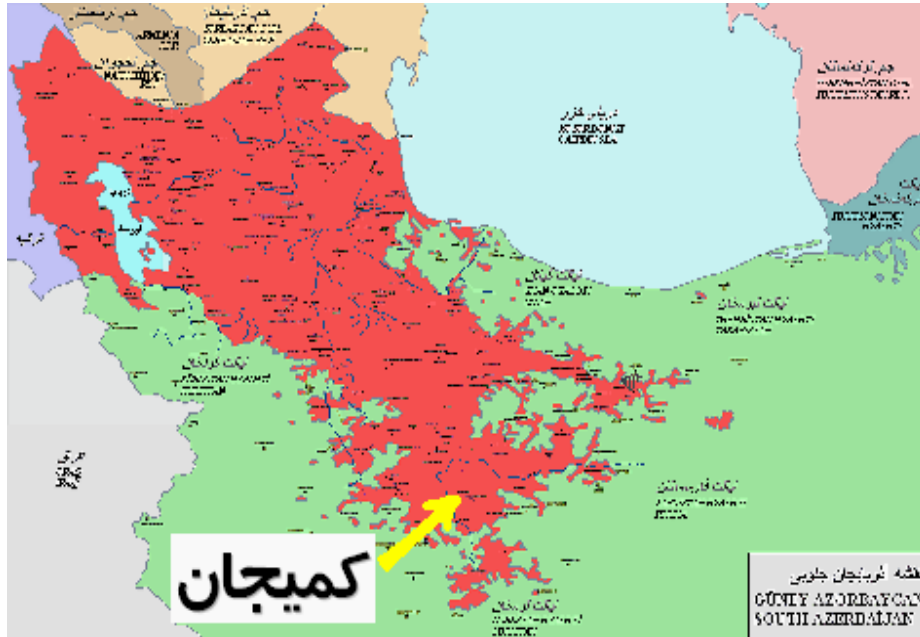
ائی منیم داغلاریم، ویقاریم، جانیم
ائی گۆزه ل آغ داشلی حاجی ریزوان'یم
طوفان وئره بیلمه ز سیزلره تکان
بولوتلار ائيله بیب باشیندا مکان

....

Ey mənim dağlarım, vıqarım, canım
Ey gözəl ağdaşlı Hacı Rizvan'ım
Tufan verəbilməz sizlərə təkən
Bulutlar eyləyib başında məkan

ايچينده كيلر

- ۱- اۋن سۆز ص ۲ (مئهران باھاري)
- ۲- گيريش ص ۳ (تورکجه چئويري: مئهران باھاري)
- ۳- مدخل ص ۵ (محمد کميجاني)
- ۴- حاجي ريبضوان ص ۶ (اوربژينال: محمد کميجاني، اولچوت تورکجه آچيقلامالار: مئهران باھاري)
- ۴- سۆزلوک ص ۳۰ (مئهران باھاري)
- ۵- ديب نوتلار ص ۳۷ (محمد کميجاني)

اۋن سۆز

مئهران باھاري

۱- محمد حوسئين شهرييارين تورکجه ياپيتلاري (اثرلري)، فارسجا ياپيتلاري ايله قارشيلاشديريلاندا، اولدوقجا آز حجيمليدير. انجاق بو آز حميمين تاباسي (علي رعم)، آبارتمادان و شيشيرتمه سيز، آذربايجان و ايران اۋته بينده (تاريخينده) کيمسه محمد حوسئين شهرييار دنلي (قده ر) تورک ديلي و تورک گورکسوزونه (اديبياتينا) خيدمت ائتمه ميشدير. حنيربايايا سلام قوشاغي (منظومه سي)، دنيا گورکسوز اۋته بينده (اديبيات تاريخينده) تگ باشينا يئني بير آشاماني باشلاداييله ن، تايينا چوخ آز قارشيلاشان بيرجه و منگي (ادبي) سۆزگورگو (ادبي) ياپيتدير.

۲- آذربايجان، ايران و بوتون تورک دونياسيندا چوخ سايبدا تورک قوشار (شاعير) حنيدر بابادان اسينله نه ره ک اوز بؤلگه و يوردلاريندا يئرله شه ن چنشيئيلي داغ و تپه لر آدينا قوشوق (شعر) و قوشاق (منظومه) ياراتميشلاردير. دوغالين (الته) بو قوشمالارين سۆزگورگو (ادبي) ده يه رلري تارتيشدليب، ديل-اغيز اۋزه لليکاري ده اينجه له نه بيله ر. انجاق بو قوشاقلار آراسيندا گونني آذربايجان و اونون ديشيندا آذربايجان تورک ائل گونونون (خالقنين) ياشاديغي آيري بؤلگه لرده يازيلان قوشاقلار، سۆزگورگو (ادبي) ده يه ردن باشقا، اولوسال (ميلي) کيمليک و اولوسلاشما (میللته شمه) آچيسيدان دا اۋنه م داشيبيرلار.

۳- قوشار لاريميز طرفيندن حنيدر بابادان اسينله نه ره ك يازيلان قوشاقلاردان اوچو، داها اؤنجه سؤزوموزده يايلىميشدير. بونلارين ايلكي گونئي آذربايجان'ين "قايا داشي" و "سئييد داغي" آدلي ايكي داغ آراسيندا يئرله شميش ماكي اوروندان (شهه ريندن) اولان رحمتليك عابباس (عباس) پناهه'نين يازديغي "**خاتيم ننه**" [۱] قوشاغي، ايكنجيسي عراق اوجقار اوباميزدان كر كوكلو يازار و قوشار "ايسماعيل سرت توركمان" طرفيندن يازيلميش اولان "**گورگور بابايا سلام**" [۲]، سونوجوسو ايسه خوراسان افشاريورد اوجقار اوباميزدان بنش بارماق داغينين شهه ري اولان بوجوردلو آراشديرماجي و قوشار "علي اكبر سراجي" طرفيندن يازيلميش "**ياد اولسون**" [۳] قوشاقلاريدير.

۴- حنيدر بابادان اسينله نه ره ك يازيلان سون اثرلردن بيرى ده، گونئي آذربايجان'ين مركزي اوستانيندان گلير. بو قوشاغي آدي "**قالينجا داغي**" (حاجي رضوان) اولوب و كوميجانلي تورك آراشديرماجي و قوشار، "**كميجان و نبالقاري**" نين بييه سي سايبين محمد كميجاني طرفيندن قلمه آليمنيشدير. محمد كميجاني بو قوشاغي يازما نده نيني بئله آچيقلير: "كوميجانين تورك ديليني ياشاتماق و قوروماق اوچون، حاجي رضوان آدلي قوشاغي تورك ديلينده قوشموشام" (براي ابقاي زبان تركي كميجان منظومه اي را تحت عنوان **حاج رضوان** به زبان تركي سروده ام).

۵- بو ياپيتين ياراديلماسي تورك و آذربايجان گوركسوزونده (ادبيياتيندا) اونه ملي بير اولاي سايلماليدير. اونوتولماماليدير كي حنيدر بابايا دا اسين قايناعي اولدوغو دوشونوله ن و يوز ايل بوندان قاباق ۱۹۰۰ ده "مصطفا قولو" طرفيندن سؤيله نه ن "**اپارما سنل، آماندير**" [۴] قوشاغي دا، گينه آذربايجان'ين بوگون مركزي اوستاني آدلانان بؤلگه سينده ياراديلميشدي. بو ياپيت دا داها اؤنجه لري سؤزوموز و نبالقارلار ديزيسينده تانيتيلميشدير.

۶- "قالينجا داغي" (حاجي رضوان) آذربايجان'ين مركزي اوستانيندا كوميجان اورو (شهه ري) قوزئينده يئرله شه ن بير داغين آديدير. توركجه ده قالينجا، فارس ديلينده فاخته آدلانان قوشدور. بو داغين ياماجلاريندا "حاجي رضوان" آديندا بير ياتير (مقبره) واردير. حاجي رضوان ياتيري، بؤلگه خالقي طرفيندن ينگ ائو (قوتسال ياپي، مكان مقدس) قبول انديليب، گوروشگه (زييارتگاه) اولراق قوللانيلير.

۷- آشاغيدا قالينجا داغي قوشاغي، قوشارين اوزونون ايشله تديبي يئرلي آغيزدا اوخويوجولارا سونولموشدور. آيريجا هر سطرين قاباغيندا ديرناق آراسيندا، طرفيميزدن او سطرين آري (سره) توركجه قارشيلغي وئريلميشدير.

۸- سايبين (حورمتلي) قوشارين يازديغي متنده فارس يازيمي (ايملاسي) ايشله ديلميشدير. وئريله ن آري توركجه متين ايسه، سؤزوموز يازيمي اساسيندادير. آچيقلاملارداكي توركجه سؤزلرين آنلامي، يازينين سونوندا بير ديزين (ليست) اولراق وئريلميشدير.

۹- "گوروت"، "قالينجا داغي"، "حاجي رضوان ياتيري"، "ورد دلبي"، "قارقالان يارلقاني"، "ويستان بولاغي"، "آقايازلاق دره سي" و باشقا بير نجه يئراد (توپونيم) حاققيندا قوشارين فارسجا وئرديبي قيسسا آچيقلاملار (توضيحات)، طرفيميزدن توركجه يه چنوريله ره ك "گيريش" باشليغي آلتيندا بير آرايا گنيريلميشدير. قوشارين وئرديبي اوته كي آچيقلاملار ايسه، ديب نوت اولراق وئريلميشدير.

گيريش

(چنوري: مئهران باهاري)

۱- گوروت (Görüt) (۱):

بو گوروت گنرچه كده اسكي "اطلس مناظر ايران" پيتيبينده (كيتابيندا) چاپ انديلميش بير چيزيم (نقاشي)دير. بو قايناقدا چيزه رين آدي ذيكر اولونماميشدير، آنجاق چيزيم بئله تانيتيلميشدير: كوميجان و داغ زيروه سينده بير باشراوغلو (ايمامزادا) ياتيري.

۲- قالينجا داغي (Qalınca Dağı) (۲):

حاجي رضوان كوميجان'ين قوزئينده يئرله شه ن بير داغين آديدير. اسدوللاه اميني به بين تئهران'دا ياشايان كوميجانلارين بيغينجاغيندا سؤيله ديبي سؤزلريندن، سؤيله ديكلرينده رحمتليك شهرييار'ين حنيدر بابا داغي حاققينداكي قوشاقلارينا توخونماسي و حاجي رضوان داغي'ني حنيدر بابايا بنزه تمه سيندن سونرا، بو قوشاغي يازمانين قيغليجيلماري بئنييمده ووردو.

بو داغين كوميجانلىلار ياتينداكى قونومو، حئيدر بابا داغينين آذربايجان'ين آدليم قوشاري، رحمتليك محمد حوسئين شهرييار ياتينداكى قونومونا تايدير. كوميجانلىلار، هابئله اورادان كوچوب باشقا ايلچه لرده يئرله شه ن كوميجانلىلارين چوخو، قالينجا داغينين زيروه سينه ديرمانميش، ياماجلاريندا گزبنميش و اوندان چوخلو آنيلاري واردير.

۳- حاجي ريزوان ياتيري Hacı Rizvan Yatırı (۳):

قالينجا داغينين دوروغوندا، حاجي ريزوان آدلي قوتسال و تانريدان قورخان، چوخ ياخچي و ايبي نبيتلې بير اره نه (اولياء الله) منسوب انديله ن بير ياتير واردير. بو ياتير اوزون ايللر كوميجان و چئوره بؤلگه لرین اهاليسي طرفيندن زيارت انديلىدير. كوميجان و چئوره سينده كي كندلرده خالق آراسينا بو ياتيرين گنيك سوتوندن ياپيلديغي اينانچي ياقيندير. خالق سؤيله نجه لرينه گوره ياتيرين چئوره سينده سو اولماديغيندان دولاي، اونون ياپيمي اوچون داغ گنيكلرينين سوتو ساغيلراق پالچيق ياپيلميشدير. بو سؤيله نجه ايكي گنرچه يي اورتايا چيخاردير: گنچميشده بو بؤلگه ده جنيران و گنيين بول اولدوغونو و رحمتليك حاجي ريزوان'ين قوتسالليق و تانريدان قورخارليغي.

۴- ورد دليبي Vərd Dəliyi (۴):

قالينجا داغينين سارپ قايالقلي دوغو يالچينلاريندا، ورد دليبي آيندا، نچه آغيزلي بير آچي كويولو (غار آهك) واردير. منجه بو ماغارا گنچميشده بؤلگه نين زردوش ديلې خالقينين استوداني (؟) ايدي.

۵- قارقالان [ياريلقاني] Qarqalan Yarılqanı (۵):

قالينجا داشينين اوجا و قايالليق يالمانلاريندا قارقالان آيندا يوكسه ك بير ياريلقان واردير. قار ياغيغي دونه ملرده اسه ن يئل، قاري سومورارق ياريلقاني ايجنه چكيب اورادا قالاير. بئلجه جه قار، ياي و ايسسي دونه نجه لرده (فصللرده) بئله گونه شين چتامديغي بو ياريلقاند، بيربولوق قالارغي اولور. گنچميشده خالق بوراني دوغال و اوركه بير دوندوروجو اولاراق قوللانيب و يابلاردا اورانين قاريندان يارارلانارميش.

۶- ويستان بولاغي Vistan Bulağı (۶):

بو بولاغ، كوميجان'ين اونلو سوتوختاتي بينارلارينداندير. اوشاقليقدال و گووده لرينده زيبيللري اولانلار، ويستان بولاغيندا بويونوب و بئلجه زيبيللري سيلينه ردي.

۷- بوووس يولو Bovus Yolu (۷):

وفس، يئرلي ديلده بوووس آدلانان و بؤلگه نين اوزه كي (مركزي) اولان اونلو بير كندين آيدير. كوميجان- وفس آراسيندا، وفس ياخينليغيندا قالينجا داشي و اونون اونلو گديبي يئرله شير. بو گديبين يولو چوخ دونگه لي و بوروقلو ايدي و اورادا ماشين سورمك اولدوقچا چتين و بئيليني ايدي.

۸- آقايلاق دره سي Aqayzlaq Dərəsi (۸):

كوميجان'ين قوزئينده يئرله شه ن بير دره نين آيدير.

۹- بيارجمند اورو Biyarcəmənd Uru (۹):

بيارجمند اورو، سئمنان اوستانيندا يئرله شه ن شاهرود ايلچه سي و ميامي اورونا باغليدير. بيارجمند'ين، ايران يئرکيپينده اوزون يانلاري اولاران اينجه بير اوچيان بيچيمينده گورونه ن، دق بيارجمند آدلي اونلو بير **كويري** واردير.

۱۰- ميامي اورو Miyami Uru (۱۰):

ميامي، شاهرود'ون سكسه ن كيلومترليك دوغوسوندا، تئهران-مشهد آنا سورله يي اوزه رينده يئرله شميش بير اورون آيدير.

سيزلر ساغ اولون

مدخل

محمد كميجاني

(۱)- نقاشی:

این عکس در واقع یک نقاشی قدیمی است که در کتاب اطلس مناظر ایران به چاپ رسیده و در آن منبع نیز به نام رسام اشاره نشده است ولی نام نقاشی را این گونه نوشته اند: کمیجان و مقبره امامزاده ای بر فراز کوه. برای اولین گام آن عکس را به بینندگان تقدیم میکنم:

(۲)- کوه حاجی رضوان:

حاجی رضوان نام کوهی در شمال کمیجان است. پس از سخنانی که آقای اسدالله امینی در گردهمایی کمیجانیهایی مقیم تهران ایراد کرده و به اشعار مرحوم شهریار در باره حیدربابا اشاره کرده و حاجی رضوان را بدان تشبیه نمود، جرقه های این شعر بلند در ذهن من شراره زد. کوه حاجی رضوان برای مردم کمیجان همان جایگاهی را دارد که کوه حیدربابا برای مرحوم محمدحسین شهریار شاعر نامی آذربایجانی داشت. اغلب مردم کمیجان و کسانی که هم اکنون دیگر از آن دیار کوچ کرده و در سایر شهرستانها اقامت گزیده اند بر فراز این کوه رفته و در دامنه های آن قدم زده اند و از آن کوه خاطراتی دارند.

(۳)- مقبره حاجی رضوان:

بر فراز کوه (قلینجه داغی) حاجی رضوان مقبره ای است که به فرد مقدس و خداترسی بنام حاجی رضوان که انسان بسیار خوب و پاک نیت و از اولیاء الله بوده منسوب است. در میان اهالی کمیجان و روستاهای حوالی مشهور است که مقبره ای که بر بالای کوه مذکور قرار دارد با شیر آهو ساخته شده است و در باره آن روایت می کنند که چون در کنار آن مقبره آب وجود نداشت لذا برای ساختن گل و درست کردن و احداث آن مقبره از شیر آهوان کوهستان دوشیدند و گل درست کردند. این روایت از دو چیز حکایت می کند: اول وفور آهو و جبران در گذشته های این ناحیه، دوم تقدس و خداترس بودن مرحوم حاجی رضوان. به هرحال این مقبره سالیان سال است که بعنوان زیارتگاه اهالی روستاهای کمیجان و نواحی تابعه مورد زیارت قرار می گیرد.

(۴)- ورد دلیگه:

در دامنه های تیز و صخره ای شرقی کوه قلینجه یک غار آهکی با چند دهانه وجود دارد که به تصور بنده در گذشته های دور استودان مردمان زرتشتی ناحیه بوده است و آنرا بنام غار ورد یا ورد دلیگه می نامند.

(۵)- شکاف قارقالان:

در دامنه های صخره ای و بلند کوه مذکور شکاف بلندی است که در زمانهای بارش برف در اثر وزش باد برف بداخل آن شکاف وارد شده و انبار میشود ولی چون در فصول گرم و تابستان هیچگاه آفتاب به آن شکاف نمی تابد برف آنجا برای همیشه ماندگار میشود و بعنوان یکی از یخچالهای طبیعی و دائمی در قدیم مورد استفاده مردم قرار میگرفت و مردم در تابستانها از برف آن استفاده میکردند.

(۶)- ویستان بولاغی:

این چشمه از چشمه های مشهور و آب درمانی کمیجان بوده و کسانی که در کودکی دست و بدنشان دارای زگیل بود خود را با آب آن چشمه می شستند و باین ترتیب زگیل هایشان از بین میرفت

(۷) بوووس یولو:

وفس، یک روستای معروف و مرکز بخش است و در زبان محلی بوووس گفته میشود. در حد فاصل کمیجان - وفس و در نزدیکی وفس کوه قلینجه و گردنه معروف آن قرار دارد که راه پرپیچ و خم و خطرناکی داشت که رانندگی از آن بسیار سخت بود.

(۸) آقاییزلاخ دره سی:

نام دره ای هست در شمال کمیجان

(۹) بیارجمند:

شهر بیارجمند از توابع شهرستان شاهرود در استان سمنان و شهر میامی است و بیارجمند دارای کویر معروفی بنام دق بیارجمند است که در روی نقشه ایران مانند مثلثی باریک با اضلاع دراز نمایانده شده است

(۱۰)- میامی:

میامی شهری است در فاصله 80 کیلومتری شرق شاهرود و بر سر راه جاده اصلی تهران مشهد قرار دارد

حاجي رضوان [حاجي رضوان]

اي منيم داغلاروم واقاروم جانوم [اي منيم داغلاريم، ويقاريم، جانيم]
اي گوزل آق داشله حاجي رضوانوم [اي گوزه ل آغ داشلي حاجي رضوان'يم]
طوفان ويره بيلمز سيزلره تكان [توفان وئره بيلمه ز سيزلره تكان]
بولوتلار ايله ييب باشيندا مكان [بولوتلار ايله ييب باشيندا مكان]

....

[حاجي رضوان Hacı Rizvan]

حاجي رضوان

حاجي رضوان جيرانلاري گلنده [حاجي رضوان جنيرانلارين گلنده نده]
مقبره ني تورپاخلارون الي انده [ياتيرينين تورپاخلارينه اله يه نده]
سوت ساقدوروب اونه پالچوخ انده [سوت ساغديريب اونو پالچيق انده نده]
گوزل اياخلارلا اونه يوغورسون [گوزه ل اياقلارلا اونو يوغورسون]
سونرا سنين مقبره ني ياپولسون [سونرا سنين ياتيرين ياپولسون]

سيل بولاغه ذيگيللره سيلاندا [قايان بولاغي زيبيللري سيله نده]
سولار ويستان بولاغوندا [سولار ويستان بولاغوندا آخاند]
پوپنا تره دوره سينده چيخاندا [يارپيز تره سي چئوره سينده چيخاندا]
بيز گلرديك زيارته حاج رضوان [بيز گلره رديك گوروشه حاج رضوان]
بيز چيخرديك سياحته حاج رضوان [بيز چيخارديق گزينتتيره حاج رضوان]

چولده بلميك زاد بربندن چيخاندا [چولده بلميك نمه بربندن چيخاندا]
توكلوچه داغدا گول ايدن زاماندا [توكلوچه داغدا چيچكله نه ن چاغدا]
توله كچلين ريشه سي دولاندا [توله كچلين كوكو دولاندا] [۵]
بيز گلرديك زيارته حاج رضوان [بيز گلره رديك گوروشه حاج رضوان]
بيز چيخرديك سياحته حاج رضوان [بيز چيخارديق گزينتتيره حاج رضوان]

گنديگي اوچ بويوك پيچه واريد [گنديبين اوچ بويوك دونگه سي وار ايدي]
او پيچ، دولانماقا چوخ دا دار ايده [او دونگه، دولانماقا چوخ دا دار ايدي]
سواره يا پياده نابار ايده [اوراتلي يا يايا دارقينج ايدي] [۶]
بيز گلرديك زيارته حاج رضوان [بيز گلره رديك گوروشه حاج رضوان]
بيز چيخرديك سياحته حاج رضوان [بيز چيخارديق گزينتتيره حاج رضوان]

ورد دليگه [ورد دليبي Vərd Dəliyi]

ورد دليگه هاواسونا گلْميشديك [ورد دليبي هاواسينا گلْميشديك]
اوني صاف تيز قيه سينه چيخميشديك [اونون دوز، يالمان قاياسينا چيخميشديك]

بیر قیه دن سیریلیب و دوشموشدیک [بیر قایادان سیریلیب و دوشموشدوق]
اوندان سورا قار قالانه گورموشدیک [اوندان سونرا قارقالان'ی گورموشدوک]
چیخیب بیر آز اوردا نفس الموشدیک [چیخیب بیر آز اوردا سولوق المیشدوق]

قارقالاندا مینلر گوگرچین وارده [قارقالاندا مینلر گویه رچین واردي]
ایاق آسته خلوار خلوار کووایده [ایاق اوسته خلوار خلوار تزه ک ایدي] [۷]
چیخیب اوردان بووس یولون گوزلردیک [چیخیب اورادان بووس یولونو گوزله یه ردیک]
بیر موتورچون گدیگه جک ایزلردیک [بیر موتورچون گدییه جه ک ایزله ردیک]

باخا باخا گیددیم قدیم زامانا [باخاباخا گنتدیم اسکی چاغا]
علام دیزه م گیلنن گلمیشدیک داغا [خلام؟، تنیزه م گیلنه ن گلمیشدیک داغا]
اششکره یوکلاییب و مینمیشدیک [اششسه کلری یوکلہ بیب و مینمیشدیک]
خره آغاج ایاقینده دوشموشدوک داغداغان آغاجی آیاغیندا دوشموشدوک] [۸]

ابوالحسن بیزیم چرخه گوتورده [ابیلحسن بیزیم یئل آتینی گوتوردو]
اونا مینیب بیردن اوزون ایتیرده [اونا مینیب بیردن اوزون ایتیردي]
چرخ الیندن چیخده، کوچیه قاشده [یئل آتی الیندن چیخدي، گنجییه قاجدي]
یره دوشده، آغزه قانا بولاشده [یئرہ دوشدو، آغزي قانا بولاشدي]

بتول باجی باشوندا چوخ آغلاده [بتول باجی باشیندا چوخ آغلادي]
بیزه بیر چیغیرده، قارقوش ایله [بیزه بیر چیغیردي، قارقوش ایله دي]
منیم شانسونم اوزومدن تیزتر گیدر [منیم اوتوموم اوزومدن یینین ره ک گنده ر]
کیم منیم دادام جوابونه ویرر؟ [کیم منیم دده مین یانینینی وئرہ ر؟]

[یئل آتی Yel Atı] (دوچرخه)

دوچرخه نین **دوشقغه** سی سیننده [یئل آتینین؟ سی سیناندا] [۹]
اکبر قارداش گلیب اونه گورنده [اکبر قارداش گلیب اونو گوره نده]
دادام بیزه او تقصیره اولدورار [دده م بیزی او سوچا اولدوره ر]
آما اکبر اونی گیزلین دوزالدار [آنجاک اکبر اونی گیزلین دوزه لده ر]

دوچرخه ده بیزه داستان اولموشده [یئل آتی دا بیزه سورچک اولموشدو]
ذبیح عزت اونا حیران قالموشده [ذبیح عزیزت اونا چاشقین قالمیشدی]
اکبر هرگون اونا بیر زاد تاخارده [اکبر هر گون اونا بیر نمہ تاخاردي]
پول دادامی جیبیلریندن چیخارده [آچا دده مین یانجیقلاربندان چیخاردي]

بیر گون تزدن دادام چرخه گوتورده [بیر گون اثرکه نندن دده م یئل آتینی گوتوردو]
باخده گورده یول گیدمیره، اوتورده [باخدي گوردو یول گنتمیری، اوتوردو]
اکبر چرخه بیرجه قوفول وورموشده [اکبر یئل آتینا بیرجه ایشگیل وورموشدو]
داد ایلدی، او یوخودان دورموشده [چیغیردي، او یوخودان دورموشدو]

ساره کیلید اکبر داداما ویرده [ساری آچاری، اکبر دده مه وئردي]
دادام قوفله آچده، گنه چیغیرده [دده م قیفیلی آچدي، گنه چیغیردي]
قوفله چرخدن سوکده، قیرا اآ آنده [قیفیلی یئل آتیندان سوکدو، قیرا اآ آندي]
ویرده منه، ذبیح گیلہ بوللاتده [وئردي منه، ذبیح گیلہ بوللاتدي]

ذبيح گيله بير كوچه دن گيچرديم [ذبيح گيله بير گنجيكن گنجه ردیم]
ايكي دانا بويوك ايتدن قورخادوم [ايكي ساني بويوك ايتدن قورخادوم]
بیره مشه مامود قارا ايتيندن [بيري مش مامودون قارا ايتيندن]
بیره عابباس گيلي، داما باخاردوم [بيري عابباس گيلين، داما باخاردیم]

من قوفوله عزت گيله آپاردوم [من قيفيلي عززت گيله آپاردیم]
شرم ايلييه اونه داليا ورديم [اوتاناراق اونو داليا وردوم]
دادام چرخه مينيب كدلره گيدده [دده م بيل آتينا مينيب كدلره گنتدي]
اكبر عزا تونده، قاپونه وورده [اكبر ياس توتدو، قاپيني ووردو]

[دایي اوغللاریم Dayıoğlularım] (پسر دایی هایم)

من و ناصر، حسين اينان مينميشديك [من و ناصر، حوسئين اينه ن مينميشديك]
قارا موتورونان داغا گيدميشديك [قارا موتورونان داغا گنتميشديك]
موتوره حاجي ايپك گيله قويموشديك [موتورو حاجي ايپه ك گيله قويموشدوق]
اوردان پرده بيز ويستانا چيخميشديك [اوردان بئرده بيز ويستانا گنتميشديك]

حسين بيردن قيه لردن سيريلده [حوسئين بيردن قايلاردان سيريلدي]
سيريلدي و ال اياقي قيريلده [سيريلدي و ال اياغي قيريلدي]
يددي سكيكز منير دوشده جيغيرده [ينددي سكيكز مننير دوشدو، چيغيردي]
داش تورپاغي شيرين ديلده سوگورده [داش تورپاغي سوچون ديلده سوچوردو]

حسين داغان دوشده، بولدان قيدديك [حوسئين داغان دوشدو، بولدان قايتديق]
آخسيا آخسيا تكيه يه گلديك [آخساي آخساي تكيه يه گلديك]
گيدديك ياواش ياواش موتور باشونا [گنتديك ياواش ياواش موتور باشينا]
مينديك اوچ ترکه له موتور قاشونا [مينديك اوچ تره كه لي موتور قاشينا]

گوردنيك موتور گازه خراب اولوبده [گوردوك موتور اوچونو پوزولوبدور]
سيمي قريليب تكيه سسدن دولوبده [تئلي قريليب، تكيه سسدن دولوبدور]
باخ گور نجه بو امانت قالوبده [باخ گور نجه بو بيرووز قالبيدير]
بيزدن قاباخ باشونا اوشاخ قونوبده [بيزدن قاباق، باشينا اوشاق قونوبدور]

تکيه ده Təkyədə

بیرگون یقيلديك رفیقلر باهارا [بیر گون ییغیلدیق آرخاداشلار یازا]
هر کس بیر وسیله داغا آپارا [هر کس بیر آراج داغا آپارا]
یحیی، عطا، ذبیح میسگر گلیمیشده [یحیا، عطا، ذبیح پاخیرچی گلیمیشدی]
بیزیم اکبر منی ده آپارموشده [بیزیم اکبر منی ده آپارمیشدی]

ذبیح بیر گرامافون کتیرمیشده [ذبیح بیر قیرامافون کتیرمیشدی]
بیر ینگه صفحه تهراندان چاتموشده [بیر ینگه پیلاک تهراندان چاتمیشدی]
شب میگون، شب میگون اوخورد [شب-ی میگون، "شب-ی میگون" اوخوردو]
قونشه قیزه بیر قالیچه توخورد [قونشو قیزی بیر قالیچا توخوردو]

***

بیزیم عم جان موتور هشتاد آموشده [بیزیم آباقا جان موتور سکسه ن؟ آلمیشدی] [۱۰]
اوغله عبدوللانی دا میندیرمیشده [اوغلو عبدوللانی دا میندیرمیشدی]
گلدی بیزیم قابویا یاد ایلده [گلدی بیزیم قاپیبا، آندی]
منی ده میندیرده دلشاد ایلده [منی ده میندیردی، سئویندیردی]

دالونا دا بیر آغ خورجون آموشده [دالینا دا بیر آغ خورجون آلمیشدی]
ایچینه ده ساره فلاکس قویموشده [ایچینه ده ساری فیلاکس قویموشدو]
گیددیک تکیه ده کولگه ده دوشدیک [گنددیک، تکیه ده کولگه ده دوشدوک]
گول قیراقوندا بیز چایولار ایشدیک [گول قیراغیندا بیز چایلار ایچدیک]

سوگود آجاجونی آستوندا اوتدیک [سوگود آجاجینین آستیندا اوتوردوق]
چای ایچه رک فلاکسه بیز بوشاددیک [چای ایچه ره ک فیلاکسی بیز بوشالتدیک]
گول ایچینه مرغابیلر اوزورده [گول ایچینه اوردو کلر اوزوردو]
جوجه لرین اوز دالونا دوزورده [بالالارینی اوز دالینا دوزوردو]

بیر گوشه دن کریز سویه گیریده [بیر بوجاقدان آستارخ سویو گیره ردی]
بیر قیز اوخورایا سو دولدورورده [بیز قیز اوخویاراق؟ سو دولدوروردو]
ناهار اوچون نومورتا بیشیرمیشده [آشار اوچون نومورتا بیشیرمیشدی]
کد کره سی اونا قاتوب ییمیشده [کند کره سی اونا قاتیب یئمیشدی]

نه خوشمزه ناهار اوگون بیز بییدیک [نه دادلی آشار اوگون بیز بییدیک]
الریز وار اولسون هر کسه بییدیک [الریز وار اولسون هر کسه دئدیک]

داغا گیدمک Dağa Getmək

باهار، اکین درماقا چوخ قالاندا [یاز، اکین درمه یه چوخ قالاندا]
بیر آز ایشلر یونگول اولان زاماندا [بیر آز ایشلر یونگول اولان چاغدا]
کندله هامه ایشکلره یوکلرده [کندلی هامی انششسه کلری یوکلره ردی]
آروات اوشاقونان داغا گیدرده [آرواد، اوشاغینان داغا گنده ردی]

مشه نقی دوچرخه سین مینه رده [مشه ناقي بیل آتینی مینه ردی]
یولی انین بویون بیردن گیدرده [یولون انینی، بویون بیردن گنده ردی]
باش یوخاری یولدا رکاب وورارده [باش یوخاری یولدا باساریق ووراردی]
زنگه چالوب قودوقه هورکودرده [زنگی چالیب، قودوغو هورکوده ردی]

خرمن سورماق [اورتکون ساورماق Örtkün Savurmaq]

اهمن بهمن ده یر نفس چکرده [اهمن-بهمن ده یر سولوق آلاردی] [۱۱]
بیز گیدردیک خرمنه باسدوراردیک [بیز گنده ردیک اورتکونو باسدوراردیق] [۱۲]
ایاقلاردیک و دام داشه سوراردیک [ایاقلاردیق و دام داشی سوره ردیک] [۱۳]
یای اولاندا اورا اکین توکردیک [یای اولاندا، اورا اکین توکه ردیک]

اکین بیچماخ تامام باشا گلرده [اکین بیچمک بوتون باشا گلره ردی]
خرمنی تپه سی گوگه گلرده [اورتکونون تپه سی گوگه گلره ردی]

بیر جوت سغیر قونشودان بورج ایلرده [بیر قوشا سیغیر قونشودان بورج ائیله ردي]
جوتنه قوشوب خرمنلره سوررده [بووالاغا قوشوب اورتکونلري سورده ردي]

بیر ور آچوب اوستونه چان قویاردیک [بیر ور آچوب اوستونه چان قویاردیق]
بیز اوشاقلار اوردا چانا مینردیک [بیز اوشاقلار اوردا چانا مینه رديک]
یانونا دا بیر خاکاناز آلاردیک [یانینا دا بیر کول اتان آلاردیق]
سغیرلر آغزونا بوخاو ووراردیک [سیغیرلار آغزینا بوخاو ووراردیق]

سغیر اگر بوغدا بیسه مرگ اولور [سیغیر آبارن بوغدا یئسه، اولوم اولور]
گیدر چوخ سو ایچر، جوانمرگ اولور [کنده ر چوخ سو ایچر، گنجکن اولور]
الیمیزدا بویوک گوران آلاردیک [الیمیزه بویوک بیز لانتیج آلاردیق] [۱۴]
بوغدا بین سغیره بیز ووراردیک [بوغدا بیسه ن سیغیرا بیز ووراردیق]

سغیرلره بابام چاندان آچارده [سیغیرلاری آتام چاندان آچاردی]
سووارماقا بیزه گوله یوللارده [سووارماقا بیزی گوله یوللاردی]
بیز ده گوله گیدیب بالوخ توتاردیک [بیز ده گوله گندیب، بالیق توتاردیق]
گج قایدیب اوندان کوتک بییردیک [گنج قایدیب، اوندان کوته ک بییه رديک]

[ساراب یوره سی آغیتی Sarab Yörəsi Ağıtı] (تعزیه محله سراب)

بیزیم محله ده شبیه چیخرده [بیزیم یوره ده اوخشاق چیخاردی]
قیه خانوم یرینه سوپورده [قایاخانیم یئرینی سوپوره ردي]
بیز آغلاردیک، دادام ایمام اولارده [بیز آغلاردیق، دده م باشرا اولاردی]
اکبر آقا، ایمام باشون کسرده [اکبر آقا، باشرانین باشین کسه ردي]

کوچه دن بیر گچه شاققه آلاردوم [گنجیکدن بیر گنجی بویونوزو آلاردیم] [۱۵]
اله اکبر دییب حمله ادریم [الله اکبر دییب یوگوروش انده رديم]
شیمیر کیمی اوشاخلارا قزاردوم [شیمیر کیمی اوشاقلارا قیزاردیم]
دادام تکه شیمیرلره ووراردوم [دده م تکی، شیمیرلره ووراردیم]

قیه مامد زینب گریب آغلارده [قایا مامد زینب آغلاردی]
مشه رمض حمزه جیگر داغلارده [مشه رمض حمزه باغیر داغلاردی]
از بس او گون مشه رمض آغلاده [او گون مشه رمض او دنلی آغلادی کی]
تامام خلخی گوینون اوگون داغلاده [بوتون انلگونون گویونون او گون داغلاردی]

[Göl içi Oxşığı گول ایچی اوخشاغی]

بیر ایکی پی گول ایچینه گیدمیشدیک [بیر ایکی یول گول ایچینه گنتمیشدیک] [۱۶]
اولار شبیه لرینه ده باخمشدیک [اونلارین اوخشاقلارینا دا باخمشدیک]
آما بیزیم شبیه آیری شبیه ده [آنجا بیزیم اوخشاق آیری اوخشاق دی]
بیزیم شیمیر سسه آیری سسیده [بیزیم شیمیر سسی آیری سس ایدی]

میرز نبو الله اوردا ایمام اولارده [میرزه نبوللاه اورادا باشرا اولاردی]
عزت اوللا سسی میدان دولارده [عیززتوللا سسی، آرالی دولدوراردی]
عل اکبرخان زینب تکی گلرده [عل اکبرخان زینب تکی گله ردي]

رباب کیمین اصغرینی بلرده [روباب کیمی اصغرینی بله ردي]

ایمام آتا مینیب گوزدن ایترده [باشرا آتا مینیب گوزدن ایته ردي]
اونه اصغرینان لشگر گوررده [اونو اصغرینه ن اوردو گوره ردي]
حرمه آدله بیر کافر آتارده [حرمه آدلی بیر اورتگه ن آتاردي]
بیر بویوک اوخ بوغازونا دگرده [بیر بویوک اوخ، بوغازینا ده یه ردي]

ایمام آتدان انیب خیمه دالوندا [باشرا آتدان انیب خرگه دالیندا]
اصغرینه تورپاقا تاپشورارده [اصغرینی تورپاقا تاپشیراردي]
آما بیزیم شبه ایره شبیه ده [آنجا بیزیم اوخشاق آیری اوخشاق دي]
عزت اوللا سسه قشنگ سسیده [عیززتوللا سسی، قشنگ سسی ایدي]

خیمه لره اوت ووردولار Cadırlara Ot Vurdular

مسجد قابقوندا شبیه اولارده [یوکونله ک قاباغیندا اوخشاق اولاردي]
او میدانچا ملت اینن دولارده [او آراجیق ائل گونونه ن دولاردي]
بیر طرف کیشیلر بیر طرف ارواد [بیر باتدا کیشیلر، بیر یان ارواد]
ایکعلی دامونا دا چیخرده [ایبه ک علی دامینا دا چیخاردي]

اورتادا بیر بویوک خیمه قورولموش [اورتادا بیر بویوک خرگه قورولموش]
مسجددن ده آجاج منبر گلرده [یوکونله کدن ده آجاج تومسه گلر ردي]
دادام ایمام اولوب منبره چیخده [دده م باشرا اولوب، تومسه یه چیخدي]
آما شیمیر گلیب خیمه نی یخده [آنجا شیمیر گلیب، خرگه نی باشینا بیخدي]

نیوللا دا خیمیه اوت وورارده [نیوللا دا خرگه یه اود ووراردي]
ترکه الده اوشاخلاره قووارده [ترکه الده اوشاقلاری قوواردي]
من ده او زمانلار اوشاق اولاردم [من ده او چاغلار اوشاق اولاردم]
ایمام خیمه سینده قانا بولاردم [باشرا خرگه سینی قانا بولاردم]

خیمه لره اوت ووراندا قاچوردوم [خرگه یه اود ووراندا قاچیردیم]
عاشورادا قیچیم بیر داشا توتده [اونجادا قیچیم بیر داشا توتولدو]
یخیلیم و هوشدان کیددیم بیر آندا [بیخیلیم و باییلیم بیر قیر پیمدا]
نبی گلیب باشوم اوستونده دورده [نبی گلیب باشیم اوستونده دوردو]

ابن سعد بیر دسته ترکه الینده [ابن سعد بیر توتام ترکه الینده]
گلیب منیم باشوما های وورورده [گلیب منیم باشیما های ووروردو]
عزیز اصغر منیم دادوما چاتده [سئویملی اصغر منیم هاراییم چاتدي]
یردن قوزاده، یو مسجده گوتده [یردن قاوزادی و یوکونله یه گوتوردو]

قیه گوله [قایا گولو Qaya Gülü]

قیه گوله گه لین آتونا میننده [قایا گولو گلین آتینا مینه نده]
اوشاق اودوم، اونون دالونا میندیم [اوشاق اییدیم، اونون دالینا میندیم]
گادومنان دا یحیی گیلر گیدردیم [آراسیرا دا یحیا گیلر گنده ردیم] [۱۷]
پنجره ده آق پرده لر گورردیم [اغیزقادا آغ یاشیرقالار گوره ردیم]

قيه گوله پرده لره تيكميشده [قايا گولو ياشير قالاري تيكميشدي]
اوستونه ده گول باغچاسه توخموشده [اوستونه ده چيچه ك باخچاسي توخموشود]
نچه اوشاق دوغده هيچ بير قالماده [نئچه اوشاق دوغود، هئچ بير قالمادي]
يحيي اوچون سالوم قالان اولماده [يحيي اوچون ساغلام قالان اولمادي]

يحيي دا بير قز سوماوردان آلدە [يحيي دا بير قيز سوماور دان آلدی]
گلده قيه گولينن اووده قالدە [گلدی قايا گولوينه ن ائوده قالدی]
قيه گوله جاوان جاوان سوقولده [قايا گولو گنج گنج سولدو] [۱۸]
بير گيجه ده گوزون باغلاده اولده [بير گنجه ده گوزونو باغلادی، اولدو]

[سنه كچيليك Sənəkçilik] كوزه گري

قوربان دايه دامنا دوواخ چكرده [قوربان دايي دامينا دوواخ چكه ردي]
عم جانوما ده يانونا آلازده [آباقا جانيمي دا يانينا آلازدي]
تزدندن آخشاما دوواخ اوينرده [انركه ن دن آخشاما دوواخ اويناردي] [۱۹]
تقي بابام باخارده غور وورارده [تاقی آتام باخاردي، دئيينه ردي]

بيزيم بابام كوزه گرليك ايدرده [بيزيم آتا سنه كچيليك انده ردي]
كوزه نه بير بويوك اوتاقا يه قرده [سنه بي بير بويوك اوتاغا ييغاردی]
اكبر گيديب كوزه لره ده لرده [اكبر گنديب، سنه كلري دله ردي]
بابام دليكلره توتوب گوله رده [آتام دليكلري توتوب، گوله ردي]

چولمك چاناق دا اوردا دوزه لرده [چولمه ك چاناق دا اورادا دوزه له ردي]
دووله كوزه كولور قه بير لره [قروا، سنه ك، كولور قابير يلازدي] [۲۰]
هاموسه دوزه ليب آنبار دولاندا [هاميسي دوزه ليب، ييغاق دولاندا]
كوره ده دوزولوب سورا بي شرده [كوره ده دوزولوب، سورا پيشه ردي]

[قيرخ قيز ساخلسي Qırx Qız Saxlısı] (پادگان چهل دختر)

سحر اولوب خوروزلار باينيياندا [دان اولوب خوروز بانلاياندا]
ساخساقانلار گليب ساققوللياندا [ساخساغانلار گليب ساققوللياندا] [۲۱]
نه نه م اونا خيره خبر ديندا [ننه م اونا ابييره ك ساليق ديبه نده]
او غلوم تويوندا بو غارسوق آتندا [او غلوم تويوندا باغيرساق آتندا] [۲۲]

اكبر قارداش چل دوختردن گلنده [اكبر قارداش قيرخ قيزدان گله نده]
الين كت استوندا دالونا قوباندا [الين آر خاليق استيندا دالينا اوياندا]
قيزلر اوني بوي بوسولونا باخسون [قيزلار اونون بوي بوخونونا باخسين]
اكبره دي قيزيل ساحاتون تاخسون [اكبره دئي، قيزيل چولازيغين تاخسين]

دادام دامنا قارلاره كوربينده [دده م دامدان قارلاري كوره يه نده]
من كوچه ده سحر دن يوربينده [من گنچيكده دانان يورويه نده]
منه باخوب دامنا تقليد ايديرده [منه باخيب، دامدا يانسيلاردي]
ابوالمعصيم اونا باخوب گولورده [ابيلمعصيم اونا باخيب گوله ردي]

[قايان تڭ ياغيش Qayan Tök Yağış (باران سيل آسا)]

بیر گون ناھار ننه م چورك ياپورده [بیر گون اويله ن ننه م چوره ك ياپيردي]
تننيردن تاززا چورك چاقادورده [تننيردن آجر چوره ك چيخارديردي]
بیز ناھارا نومورتا بيشيرميشديك [بیز آشارا يومورتا بيشيرميشديك]
سوفره سالوب هر زاده گتيرميشديك [ترگي ساليب هر نمه يي گتيرميشديك]

اكبر آقا شيمير بيزه گلميش ده [اكبر آقا شيمير بيزه گلميشدي]
او سوفره كناروندا اوتورموشده [او ترگي قيراغيندا اوتورموشدو]
بوخاره چولده بير زمينه وارده [بوخاري چولده بير تارلاسي واردي]
زمينه اكماقا شريك تاپورده [تارلاني اكمه يه اورتاق تاپيردي]

بیردن بولوت گلدي و شاققولاده [بیردن بولوت گلدي و شاققيلادي]
منيم كوچوك زهره مه ده پاتلاده [منيم كيچيك اودومو ده پاتلاندي]
بیر ياقوش باشلاده سيللر كيمي ده [بیر ياغيش باشلادي، قايانلار كيمي ايدي]
انگار دامنان داشدان سيللر آخوردده [سانكي دامدان داشدان قايانلار آخيردي]

بیز ناھاري ياروسونه ييميشديك [بیز ايكندي آشين ياريسيني ييميشديك]
اكبر آقايه دا بويور ديميشديك [اكبر آقايه دا بويور ديميشديك]
بیر تيكه ده اكبر آقا ييمه ده [بیر تيكه ده اكبر آقا ييمه دي]
بیر كلمه ده من ييميرم ديمه ده [بیر دنكي ده من ييميره م دنمه دي]

كوچه دن بير نفر بيردن چاقوردده [گنجيكنن بير نفر بيردن چاغيردي]
محكم بيزيم قابون چالده، باقوردده [برك بيزيم قاييني چالدي، باغيردي]
اوي موسه بيب سيل كوچه لره آلدده [اوي موسه بيب، قايان گنجيكلري آلددي]
تيز يتيشي سو اوويزه يقيلده [ترك يتيشين، سو اوويزه ييغيلدي]

دورديك قاجديك بيله كولنگه گوتديك [دوردوق قاجديق، بنلي، كولونگو گوتوردوك]
حاصار قاييسوندا بير بويوك آرخ آچديك [هورو قاييسيندا بير بويوك آرخ آچديق]
قازديك، تورپاخلاره بير يانا توكديك [قازديق، تورپاقلاري بير يانا توكدوك]
سيل قاباقون تورپاغونان باغلاديك [قايان قاباغيني تورپاغينان باغلاديق]

[خودابخشي قاياني Xudabəxşi Qayamı سيل خدابخشي]

ننه م هنوز ايواندا اوتورورده [ننه م هله آيازليقدا اوتوروردو]
بيزيم اوچون تاززا چورك ياپورده [بيزيم اوچون آجر چوره ك ياپيردي]
قاچقا قاچقا گيدديم باباملار گيله [قاچقا قاچقا گنتديم آتاملار گيله]
باخام گورم اورا سيل زاد گلميه [باخام گوره م اورا قايان نمه گلمه يه]

او كوچه ده بير دانا سيلگا وارده [او گنجيكدده بير ساني قايانلاق وار ايدي] [۲۳]
اگرچه سيل يوله اولاردا دارده [گرچي قايان يولو اولاردا دار ايدي]
حاجه راضا باغ دووارون چكميشده [حاجي ريزا يئمشليبيينه قاناسيني چكميشدي]
دووار چكوب سيل يولونه توتموشده [قانا چكيب، قايان يولونو توتموشدو]

سپل گلیمیشده اوز یولونه آچموشده [قایان گلیمیشدی، اوز یولونو آچمیشدی] [۲۴]
خولبون خراب اولوب دووار یخیمیشده [سواولوغو داغیلیب، قانانی بیخلمیشدی] [۲۴]
سو نادعلی دووارونا دایانده [سو نادعلی قاناسینا دایاندى]
سو مند اولده، یوخاریا قوزانده [سو بند اولدو، یوخارییا قاوزاندى]

بیر مدتی دووار داوام گتیرده [بیر سوره قانا دیره ندی]
سورا سو اونی گوجونه بیتیرده [سونرا سو اونون گوجونو بیتیردی]
دوواره سو آله اله اوستونه [قانانی سو آدی، الهی اوستونه]
بیریندن قوزانده، یره یاتودده [بیریندن قاوزادی، یرنه یاتیرندی]

اوردان چیخدیك، داما یوخاره گیددیك [اوردان چیخدیق، داما یوخاری گتتدیك]
خدابخشه محله سینه گوردیك [خودابخشی یرنه سینی گوردیك]
اوردان سویی یولون تنگ ایتیمیشدیلر [اوردان سویون یولونو دار ایتیمیشدیلر]
هاردا بیله بویوك سپل گورموشدولر [هاردا بیله بویوك قایان گورموشدولر]

سو قاییدیب اولرینه گرییده [سو قاییدیب اولرینه گرییدیر]
خدابخشه معله سینه یخیده [خودابخشی یرنه سینی بیخیدیر]
بیرامعلی طوله سینه سو گریده [بیرامعلی آخیرینا سو گریدی]
نچه دانا قویون قوزون اولدورده [نچه سانی قویون قوزونو اولدوردو]

کلب حسنی دووارلارونه یخده [کلب حسنین هورگونلرینی بیخدی]
اطاقلارا گریده، حاصاردان چیخده [اتاقلارا گریدی، هورودن چیخدی]
هر یره پالچوخلاره دولدورموشده [هر یرنه پالچیققلاری دولدورموشدو]
سپل گیدمیشده، اورا ویران اولموشده [قایان گتیمیشدی، اورا بیخینتی اولموشدو]

آروات اوشاق ناراحت آغلیورده [آرواد اوشاق، دارقینج آغلییردی]
اللا آچوب یوخاره قارقوشورده [اللا آچیب، یوخاری قارقیشیردی]
بیزیم تافاقوموز نظر داغولده [بیزیم توافقیمیز نه تهه ر داغیلدی]
باخ گور قویونلاروم نظر بوغولده [باخ گور قویونلاریم نه تهه ر بوغولدی]

اوج دانا بوغولموش قویون گوروردوم [اوج سانی بوغولموش قویون گوروردوم]
بیرینی بوینوندا مونجوخ سایوردوم [بیرینین بوینوندا مینجیق ساییردیم]
بو مونجوخله قویون قوربان مالیده [بو مینجیق قویون، آداق مالییدی]
سپل آی ناماز، قوربانده ده بوغوبده [قایان آنلاماز، آداغی دا بوغوبدور]

سپل یاغوشی توتلیگینه باشلاده [قایان یاغوشی یئینلیبینه ن باشلادی] [۲۵]
آقپاز لاق دره سیندن باشلاده [آغ آپاز لاق دره سینده باشلاندی]
آما او خولبونه توتانا لهنت [آنجاق او سواولوغونو توتانا قارقیش] [۲۶]
سپل یولونا دووار چکه نه لهنت [سئل یولونا قانا چکه نه قارقیش]

[کوله اودگونو Küle Odgünü] کوله چارشانبا

من ایستیرم بوردا بیر پایا قویام [من ایستیره م بورادا بیر دایاناق قویام]
تورکون شعرین درریسینه من سویام [تورکون قوشوغونون دریسینی من سویام]
بوغارسوقون ال دوورونه چولییم [باغیر ساغینی ال چئوره سینه چولغايم] [۲۷]

داش ووردىك و او چاناقه سيموشده [داش ووردوق و او چاناق سيمينىشدي]
ديمه او لانجون توسباقا قالموشده [دئمه او ؟ توسباغا قالمىشدي] [۳۲]

او زامانلار بيز لاک پشته سوومزدىك [او چاغلار بيز توسباغاني سئومه زدىك] [۳۳]
بیر داش ووردىك لاک كونه ده سيندىردىك [بیر داش ووردوق قينيني دا سيندىردىك]

[Kikirgə Yığma ييغما كيكيرگه] كتيرا چيني

گونلر بوغازون تيغ وورموشدولار [گوه نلر بوغازيني اولگوله ميشديلر] [۳۴]
چيخن كتيراسونه بيز يغيردىك [چيخان كيكيرگه سيني بيز ييغاردىك]
بيغين كتيرالاره او گون بيز [بيغان كيكيرگه لري او گون بيز]
كويكلريميز جيبينه توكوردىك [كوبنه كلريميزين يانجيجينا توكوردوك]

بسكه گزدىك دولاندىك سوسوز اولدىك [او دنلي گزدىك دولاندىق سوسوز اولدوق]
اگيلىب آرخلاردان بوز سو ايچيردىك [اه بيلىب آرخلاردان بوز سو ايچيردىك]
بيز بيلمه دن كتيراني توكوردىك [بيز بيلمه دن كيكيرگه ني توكوردوك]
تامام كتيرالاره بيز ايتيردىك [بوتون كيكيرگه لري بيز ايتيردىك]

بابام تقي يانونا بيز قايددىك [آتام تاقى يانينا بيز قايتدىق]
اينكلره چيمنلردن يغيردىك [اينه كلري چيمنلردن ييغاردىق]
بابام اوردا اوت و علف دريرده [آتام اورادا اوت و يونجا دريردي]
بيز گورنده سكينه دن اوخورد [ببزي گوره نده سكينه دن اوخوردو]

اي عموجان من سوسوزام ديبيرده [ائي آباقا جان، من سوسوزام ديبيردي]
اي عموجان سو ايسته رم اوخورد [ائي آباقا جان، سو ايسته ره م اوخوردو]
اوراخچا الينده يونجا بيچيرده [اوراخچا الينده يونجا بيچيردي]
اي عموجان من العطش ديبيرده [ائي آباق جان، من العطش ديبيردي]

[۱۳۸۳ ييني ايلينين او قارلي گنجه سي 1383 Yeni İlinin O Qarlı Gecəsi]
(آن شب برفی سال نو ۱۳۸۳)

ينگه ايلي باهاروندان بلليده [يننگي ايل يازيندان بلليدير]
بوردان اورا گادومونان اللیده [بورادان اورا اللی آدديم ايدي] [۳۵]
قار گليب بير ميزان كورك بووندا [قار گليب ايريمله بير كوره ك بووندا] [۳۶]
قاري بويه متره گلسه اللیده [قارين بويو، متره گلسه اللیيدي]

هاوا بو بيرام چوخ قاروشوخ اولوب [تنه ك بو بايرام چوخ قاريشيق اولوب]
مسافر زاد چوخلار يولا چيخمايوب [يولچو نمه چوخلاري يولا چيخماييب]
بیر ده كه بيرام محرم قاروشوب [بیر ده بايرام محرم قاريشيب]
مسافرلر هرکس اووونده قالب [يولچولار هامي ائوينده قالب]

بیز گلن گيجه چوخ سخت قار گليرده [بیز گلن گنجه چوخ آغير قار گليردي]
فيريلانورده جاده يه سپيرده [فيريلانيردي، سورله يه سپيردي]
يوله تامام توتوب يول گورسنميرده [يولو بوتون توتوب، يول گورسه نميردي]
جعه نم نم او قاردا گيزله نيرده [سورله ك ياواش ياواش او قاردا گيزله نيردي] [۳۷]

بیز قورخا قورخا او گيجه يول گلدیک [بیز قورخا قورخا او گنجه يول گلدیک]
ياواش ياواش ایمام پیچین دولاندیک [یاواش یاواش ایمام بوروغون دولاندیق]
سوماوردا يول کاملن ایتمیشده [سوماوردا يول بوسوتون ایتمیشدی]
قار الینده هرکس اووونه گیتیمیشده [قار الیندن هامی انوینه گتیمیشدی]

اوردان گيچدیک فضل آبادا چاتاندا [اوردان گنچدیک، فضل اوایا چاتاندا]
قار سپیرده داغدان او **کد** باتاندا [قار سپیردی داغدان، او کند باتاندا؟] [۳۸]
بیر اتوبوس روبرودان گلیرده [بیر اتوبوس قانتشاردان گلیردی]
گلدی گيچده قالدان اونی ایزیده [گلدی، گنچدی، قالدان اونون ایزیدی]

بو اوچونجی دفعه یده قاردا قالدیک [بو اوچونجو یولدو، قاردا قالدیق]
ياواش ياواش بو قاره دا آتلاتدیک [یاواش یاواش بو قاری دا آتلاتدیق]
بیر گيجه سی چهل دختردن گيچیردیک [بیر گنجه سی قیرخ قیزدان گنچیردیک]
کرد کوی شهرینده تویا گیدیردیک [کوردکوی اوروندا تویا گنچیردیک]

بیر گيجه ده سمناندا اولان ایلر [بیر گنجه ده سمناندا اولان ایلر]
همکارونان بیارجمنددن گلیردیک [ایشدشینه ن بیارجمنددن گلیردیک]
من سوروردم لندرووره مینیردیک [من سوروردم، لندرووره مینیردیک]
گيجه میامی شهرینده قالدردیک [گنجه؟ اوروندا قالدردیق] [۳۹]

هاوا قیشده چوخ **متلاطم** اولار [تنه ک قیشدا؟ چوخ اولار]
بی احتیاطلنیک آداما **زار** گلر [ساختیمسیزلیق یالینغا؟ گلر]
اجل هر یابدا یا هر قیشده گلسه [اؤلوم هر یابدا، هر قیشدا گلسه]
دونیا او گون آدام اوچون دار گلر [دونیا او گون یالینق اوچون دار گلر]

[مش قایا ممدین ناغیلاری Məş Qaya Məmmədin Nağılları] (قصه های مش قیه محمد)

گیددیم گوردوم قیه مامد اولوبده [گنتدیم گوردوم قایا ممد اولوبدور]
اوغلی قیزی اونا عزا توتوبده [اوغلو قیزی اونا یاس توتوبدور]
جعفر اصغر قارا کوبنک گیریبده [جعفر، اصغر قارا کوبنه ک گیبیدیر]
آلاه حتمن اونا رحمت ایدوبده [تانی اونی بات سویورقاییبیدیر]

قیش گيجه سی مش قی مامد گلرده [قیش گنجه سی مش قایا مامد گلر ردی]
بیزه گول مامد نقیلین دبیرده: [بیزه گول مامد ناغیلین دبیه ردی]
قیرخ شاهزاده پاداشاها گیدرده [قیرخ تیگین، خاقانا گنچیردی]
شاه بابالاروندان اذین آلارده [خاقان آتالاریندان تابقی آلاردی]

شاه بابا وصیتلریندن سورا [خاقان آتا توتروقلاریندان سورا]
شاهزاده لر شهرلریندن چیخرده [تیگینلر اورلاریندان چیخیردی]
آت قوودوروب داغه داشه گزیبلر [آت قوودوروب، داغی داشی گزیبلر]
گيجه کوبنه دگیرماندا قالارده [گنجه اسکی ده بیرماندا قالاردی]

هامه خسته بیر کس نگهبان اولسون [هامی یورقون، بیر کیمسه قوروقچو اولسون]
پشک آتاندا گول مامده دوشرده [پوشک آتاندا گول مامده دوشه ردی]

هامه خسته شامون بيبیب ياتارده [هامي يورقون، آجيتماسيني بيبیب، ياتاردي]
بوخودا بیده پادشاه گوررده [بوخودا بئددی خاقان گوره ردي]

گول ماممد کوچوک بار ماغون کسرده [گول ماممد کيچيک بار ماغين کسه ردي]
کسيک بار ماغونه دا دوز سپرده [کسيک بار ماغينا دا دوز سپه ردي]
تا بارماقه ياراسه سيز يلاسون [بارماق ياراسي سيز يلاسين ديبه]
اوياق قالسون يوخلامسون خطرده [اوياق قالسين، يوخلامسين بئلينده]

ببردن بير سس قولاقونا چاتاندا [ببردن بير سس قولاغينا چاتاندا]
گول ماممد بير داش دالونا گيررده [گول ماممد بير داش دالينا گيره ردي]
او سس ياواش ياواش يووخلشارده [او سس ياواش ياواش ياووقلاشاردي]
بير ديو گليب دگيرماندا انه رده [بير دئو گليب ده بيرماندا انه ردي]

ديو دور و پرينه ميزان باخارده [دئو چئوره سینه ايريمله باخاردي] [۴۰]
ياتان شاهزاده لره ديو گوررده [ياتان تيگينلري دئو گوره ردي]
گوينوندن بير خطرله ايش گيچمه ميش [گونلوندن بير بئلينلي ايش گنچمه ميش]
گول ماممد اونون باشونه کسرده [گول ماممد اونون باشيني کسه ردي]

گل محمد ۲

قارداشلار هاموسه بوخودا قالده [قارداشلار هاميسي بوخودا قالدي]
گول ماممد آتونا مينيب گيدرده [گول ماممد آتينا مينيب گنده ردي]
بير شهره چاتوب و شهره گزرده [بير اورا چاتيپ و اورو گزه ردي]
قارره ننه قاپسوندا آتدان انه رده [قاري ننه قاپيسيندا آتدان انه ردي]

قرره ننه بير قازان پولاو قويوب [قاري ننه بير قازان پيلاو قويوب]
ديولر گليب قازان قازان بيبيرده [دئولر گليب قازان قازان بيبه ردي]
گول ماممد قارانلوقدا گيزله نرده [گول ماممد قارانليقددا گيزله نه ردي]
ديو قرره به بيله بيله دبيرده [دئو قاريا بئله بئله ديبه ردي]:

قرره ننه، آدام آدام اينسه گليره [قاري ننه، آدام آدام اينسه گليري]
قرره ننه، ياغلي بادام اينسه گليره [قاري ننه، ياغلي بادام اينسه گليري]
آدام هاردا، بادام هاردا، شامي يي [آدام هاردا، بادام هاردا، آجيتماني يي]
ياغ توکولوب اوتا، قرره دبيرده [ياغ توکولوب اودا، قاري ديبه ردي]

قرره ننه بير تولوخ شربت ويريب [قاري ننه بير تولوق ايچيرتي وئريب]
ديو توخ اولوب دوروب اوودن گيدرده [دئو توخ اولوب، دوروب اوودن گنده ردي]
سورا گول ماممد قرره دن اذن ألوب [سونرا گول ماممد قاريدان تايقي آليب]
گجه چيخيپ او شهر ايچين گزرده [گنجه چيخيپ او اور ايچيني گزه ردي]

گل محمد ۳

بير پادشاه قصره بويوک قصر يميش [بير خاقان سارايي، بويوک بير ساراي يميش]
کنگره له اوجا دووار چيخيرده [کنگره لي اوجا هورگون چيخاردي]
قصر ايچينده اللي اطاق سالوبلار [ساراي ايچينده اللي اوراق ساليبلار]
هر اطاقدا سازدا خانوم ياتورده [هر اطاقدا تريم خانيم ياتيردي]

شازدا خانوملار يوخودا ياتوبلار [تريم خانيملار يوخودا ياتيبلار]
هر بيريني يانوندا ديب گورده [هر بيرينين يانيندا دئو گوره ردي]
قيرخينجي اطاقدا بير قيز ياتوبده [قيرخينجي اطاقدا بير قيز ياتيبيدیر]
ايا چيخمه من چيخيرم ديبرده [ايا چيخما، من چيخيرام ديبيدیر دي]

اونون يانوندا دا بير ديو ياتموشده [اونون يانيندا دا بير دئو ياتميشدي]
گيديب ديوي باش قولاقون كسرده [گنديب دنوين باش قولاقون كسه ردي]
باش قولاقه دستمالونا باغليوب [باش قولاقه يايلىغينا باغلاييب]
باغچادا گول بوتتا ديبينه قويورده [باخچادا چيچه ك بوتتا ديبينه قوياردي]

بير ده قيزه باخوب جماله گوروب [بيرده قيزي باخيب، گوركو گوروب]
عاشق اولوب انگشترين آلارده [وورقون اولوب، اوزويونو آلاردی]
اوردان چيخيب قصریده ترك ايئنده [اورادان چيخيب، سارايي ترك ائده نده]
انگشتره بارماقونا تاخارده [اوزويو بارماقينا تاخاردي]

گول ماممد بو ايشلره تامام ايديب [گول ماممد بو ايشلري بيئيريب]
قصردن چيخيب اوز آتونا مينه رده [سارايان چيخيب اوز آتينا مينه ردي]
آته يورقا سوروب يولا دوشه رده [آتي يورقا سوروب يولا دوشه ردي]
قارداشلاره ياتان يره گيدرده [قارداشلاري ياتان يره گنده ردي]

اوردا گيريب بير ياتاقدا ياتارده [اوردا گيريب بير ياتاقدا ياتاردي]
اوزون آغور بير يوخويا وورارده [اوزون آغور بير يوخويا ووراردي]
بويوك قارداش يوخودان اوياناندا [بويوك قارداش يوخودان اوياناندا]
گليب گول ماممه تيبك وورارده [گليب گول ماممه تيبك ووراردي]

گول محمد ۴

صباح خوروز دوراندا باينياندا [اثرته خوروز دوراندا، بانلاياندا]
قصر اوضاعسي بير بيرينه دگرده [ساراي دورومو بير بيرينه ده يه ردي]
سر و صدا اطاقلاره دولدوروب [هاي كوي اطاقلاري دولدوروب]
كوچوك خانوم تز يوخودان دورارده [كيچيك خانيم چابوق يوخودان دوراردي]

باخوب هر زاد بيربيرنه وورولموش [باخيب هر نمه بيربيرينه وورولموش]
ديوي باشه كسيليب اولدورلموش [دنوين باشي كسيليب، اولدورولموش]
الينه باخوب منيم اوزوكيم هاردا ؟ [الينه باخيب، منيم اوزويوم هاردا]
بارماقوني بوش يرني گورده [بارماغينين بوش يرني گوره ردي]

نگهبانلار دوروب تعجب ايئر [قوروقچولار دوروب شاشيرار]
ايتلر هاني؟ ايتلر هاردا؟ دير [ايتلر هاني؟ ايتلر هاردا؟ دييه ر]
كيم بو پلوان؟ ديولره اولدوروبده [كيم بو باهادير، دنولري اولدوروبدور]
بيزه بير زحمتدن راحت ايديوبده [بيزي بير چيله دن قورتاريبيدیر]

شايد اورغه گليب قصره گيريده [ارينج اوغرو گليب ساراي گيريبيدیر]
خبرلر حضرت شاهها گيدرده [ساليقلار خاقان انديزينه گنده ردي]
گه زي، گوري، كيم ديولره اولدوروب؟ [گزين، گورون كيم دنولري اولدوروب؟]

شاه وزیر، وزیر وکیل، دبیرده [خاقان باخانا، باخان تویقونا دیبه ردی]

[Gənəl Duyuru Və Qorxmaz İgidi Axtarma اختارما ایگیدی آختارما و قورخماز ایگیدی آختارما (اعلان عمومی و جستجوی جوان شجاع)]

باراتعلی میداندا جار چکرده [باراتعلی آرالدا جار چکه ردی]
بو خیره اوجا سسله سسلرده [بو سالیغی اوجا سسله سسله ردی]
هرکس گلسه دیسه دیوه اولدوروب [هر کس گلسه، دئسه دنوی اولدوروب]
شاه قیزینه او جوانا ویررده [خاقان قیزینی او گنجه ونره ردی]

قیزلری ایستین جوانلار گلده [قیزلاری ایسته یه ن گنجلر گلدی]
هر کس من اولدوردوم دیوه دبیرده [هر کس من اولدوردوم دنوی دبیردی]
شاه و وزیر هر کسه که اینانماز! [خاقان و باخان هرکسه اینانماز کی]
جوانلاردان بیر نیشانان ایسته رده [گنجلردن بیر بلگی ایسته ردی]

ایتلره کیم دیسین نظر اولدورب؟ [ایتلری کیم دئسین نه تهه ر اولدوروب؟]
دیولری باش قولاقون کیم آپارده؟ [دنولرین باش قولاقون کیم آپاردی؟]
کوچوک خانوم انگشتره یوخ اولموش [کیچیک خانیمین اوزویو یوخ اولموش]
هارا کیدیب اوزوک؟ کیملر گوتورده؟ [هارا گندیب اوزوک، کیملر گوتوردو؟]

[Qırx Qardaşın Olayı Örgänmələri اورگه نمه لری قیرخ قارداشین اولایی (آگاهی ۴۰ برادر از ماجرا)]

قیرخ قارداشلار دوروب شهره گیرنده [قیرخ قارداشلار دوروب اورا گیره نده]
بو خبردن چوخ تعجب ایدرده [بو سالیقدان چوخ شاشیراردی]
اولار بیر بیردن های سئوال ایدیولر [اونلار بیر بیریندن هئی سوراردیلار]
کیم بو جوان؟ نظر بو ایش اولارده؟ [کیم بو گنچ؟ بو ایش نه چئشیت اولاردی؟]

بیر نگهبان اونلار قاباقون کسده [بیر قوروقچو اونلارین قاباغینی کسدی]
دورون دورون بو گون بو شهرده سسده [دورون دورون، بوگون بو اوردا سسیدر]
هارادان گلیمیشیز؟ بوردا نه ایشیز وار؟ [هارادان گلیمیشیز، بورادا نه ایشیز وار؟]
بو شهره ایچینه گور نه غوغا وارده! [بو اور ایچینه گور نه غوغا واردیر]

[Sorqulama Və Elçi Getmə سورقولا و قیزا انلچی گنتمه (بازپرسی و خواستگاری)]

قیرخ قارداشیک، شهرمیزدن گلیمیشیک [قیرخ قارداشیک، اوروموزدان گلیمیشیک]
گلین تاپماخ توی ایتماقا گلیمیشیک [گلین تاپماق، توی انتمه یه گلیمیشیک]
بوگون تاززا بیز بوشهره گیرمیشیک [بوگون یینجه بو اورا گیرمیشیک]
گلماقدان اونجه بیز خبر ورمیشیک [گلمکدن اونجه بیز سالیق وئرمیشیک]

گول ماممد گلدی پادشاه قاپسوننا [گول ماممد گلدی خاقان قاپسینا]
دیبه وزیر گلین زحمت ایدرده [دندی باخان گلین،]
من گلیمیشدیم شازده خانومه گورم [من گلیمیشدیم تریم خانیمی گوره م]
قارداشلارومی باش تاجونه گورم [قارداشلاریمین باش؟ گوره م]

دونن گيجه من قرره گيلده قالدوم [دونه ن گنجه من قاري گيلده قالدوم]
يوخلامادوم او واخ قالدوم اوياندم [يوخلاماديم، ؟ قالدوم، گلدیم]
قرره منه شاهدان حكايت ايتده [قاري منه خاقاندا حكايت ائتدي]
قيرخ گوزل قيزيندن روايت ايتده [قيرخ گوزه ل قيزدان روايت ائتدي]

من ده گيتديم ديولر باشونه كسدیم [من ده گنتدیم دنولرين باشيني كسدیم]
اولار باشونا طوفان كيمي اسديم [اونلارين باشينا بوران كيمي اسديم]
ايندي اگر حضرت اجازه ویرسه [ايندي ابارن حضرت تايقي ویرسه]
قيزلريني هاموسونه ايسته ديم. [قيزلارينين هاميسيني ايسته ديم]

[اولو باخانين انلچيه يانتي Ulu Baxanın Elçiyə Yanıtı] پاسخ وزير اعظم به خواستگاري

وزير ديده يواش جوان صبر ايله [باخان دئدي يواش گنج، دوز]
نشانه وير، قانع ايله، بعد بيله [بلگي وئر، ايقتناع ائت، سونرا بنله] [۴۱]
اوندان سورا باخك گورك ايشلره [اوندان سونرا باخاق، گوره ك ايشلره]
توي تاماشا سوزه گلسين ديشلره [توي تاماشا سوزو گلسين ديشلره]

[گول مامدم'ين بلگيلري و بلگه سونومو Gül Mamedin Bəlgiləri Və Bəlgə Sunumu] نشانه های گل محمد و ارائه مدرک

گول مامدم سول الين قاباخدا توتده [گول مامدم سول اليني قاباقدا توتدو]
بارماقوندا او اوزوگه چاقاتده [بارماغيندان او اوزوبو چيخارتدي]
ديده گيدي قسرده گول باغچادا [دئدي، گنتدي سارايدا چيچه ك باخچادا]
دستمالده كه باش قولاخلاره گنده [يايلىقداكي باش قولاقلاري گنيردي]

دووار اوستوندن اتلادوم دون گيجه [هورگون اوستوندن اتلادیم دون گنجه]
ايتلره بيهوش ايلديم دون گيجه [ايتلري باييلتدیم دون گنجه]
تامام اطاقلاري گزديم دون گيجه [بوتون اوتاقلاري گزديم دون گنجه]
ديولره ده من اولدوردوم دون گيجه [دنولري ده من اولدوردوم دون گنجه]

[خاقانجا سوز و توي شوله ني Xaqanca Söz Və Toy Şöləni] حرف شاهانه و مراسم عروسی

وقتیکه سوز اوز يرينه يتيشده [سوز اوز يرينه يتيشديينده]
شاه و وزير اوز سوزونه ديميشده [خاقان و باخان اوز سوزونو دئميشدي]
قديم زمان شاه سوزه شاه سوزيده [اسكي چاغلاردا خاقان سوزو، خاقان سوزويدو]
توي تاماشا توتان شاهلار قيزيده [توي تاماشا توتان خاقانلار قيزيدي]

بيبيرده و ايچرده، مرادونا يتيرده [ينديرتدي و ايچيرتدي، ديله بينه يتيردي]
قارداشلار قسره گيريب، سوگولوسون تاپورده [قارداشلار سارايا گيريب، سوگوليسيني تاپيردي]
شاهدان فرمان يتيشده، يدي گون توي توتوله [خاقاندا يارليق يتيشدي، يئدي گون توي توتولدو]
خلق تامام جشن توتدولار، ساز و دوگول چالونده [بوتون خالق، سور توتدولار، قوپوز و داوول چاليندي]

[اتامين همدان'ا گنتديي قيش Atamın Həmədana Getdiyi Qış] (زمستاني كه پدرم به همدان رفته بود)

بیر قیش دادام همه دانا گیدمیشده [بیر قیش دده م همدان ۱ گنتمیشدی]
قار گلیمیشده یوللاری باغلانموشده [قار گلیمیشدی، یوللاری باغلانمیشدی]
ننه م دوغوم سانجوسونه توتوموشده [ننه مین دوغوم سانجیسی توتوموشدو]
آغلابوب و بیزه ده آغلاتموشده [آغلابوب، بیزی ده آغلاتمیشدی]

ننه م آرغودان یاتمادی، اوتورده [ننه م آغریدان یاتمادی، اوتوردو]
اکبر گیدده روقیه نه چاقورده [اکبر گنندی، روقیه نی چاغیردی]
روقییه گلده بیزه حاله گورده [روقییه گلدی، بیزیم دورومو گوردو]
دده م وای دیده اولرینه دونده [دده م وای دندی، اولرینه دوندو]

بیردن گویده سیل تک یاغوش یاغورده [بیردن گویدن، قایان تک یاغیش یاغیردی]
بیزیم بویوک اوتاق دامه دامورده [بیزیم بویوک اوتاق دامی دامیردی]
بو یا آلاه دی بن ابرام دبیر ده [بو، "یا آلاه" دییه ن ایبرام اویره تمه ندی]
اوجادان اکبر قارداشه چاقورده... [اوجادان اکبر قارداشی چاغیردی]

[ابه آردینجا گنتمه Öbə Ardınca Getmək] رفتن به دنبال قابله

هر بیره بیر اوزون پالتاو گیردیلم [هر بیر یی بیر اوزون پالتوو گیدیلم]
دوردولار آقداش کوچه دن گیدیلم [دوردولار آقداش گنجیکدن گنندیلم]
یاغوش چوخ توند یاغورده دام باجادان [یاغیش چوخ یئیین یاغیردی دام باجادان]
بیر آزدان خیست اولوب تر قابیدیلم [بیر آزدان اسیلانیب، چابوق قابیدیلم]

نظر اولده شیرین خانوم هار داده؟ [نه تهه ر اولدو، شیرین خانیم هار ادا؟]
دونوب بیزه بیله جواب وردیلر [دونوب بیزه بیله یانیت وئردیلر]
یول باغلوده سیل دونیانه توتوبده [یول باغلیدیر، قایان دونیانی توتوبدور]
بو یاغوش سیله یوله باغلیوبده [بو یاغیش قایانی یولو باغلابیدیلم]

ابرام دبیر دیده دییین صبر ایله [ایبرام اویره تمه ن دندی: دییین دوزگون ن]
سحر اولسون بلکه سیل آرام اول [دان اولسون، ارینج قایان دینه]
روقییه داد ایتده کیشه اوتان گید [روقییه یاغیردی: کیشی اوتان، گنت]
باخ گور منیم بختیم نجه یاتوبده... [باخ، گور منیم فوتوم نجه یاتییدیر...]

[ابه نین گلیشی و بیر قیزین دوغومو Öbənin Gəlişi Və Bir Qızın Doğumu] آمدن قابله و تولد یک دختر

او یازوخلار گنه یولا دوشدولار [او یازیقلا گنه یولا دوشدولر]
یاغوش آستوندا مقصده قاشدولار [یاغیش آستیندا اثره یه قاشدیلم]
خیابان طرفنده سیل داغولموش [اورام یانیندا قایان داغیلمیش]
داغولان سیلی نه گوجه آز اولموش [داغیلان قایانین نه گوجه آز اولموش]

شیرین خانوم گلده ننه م قیز دوغده [شیرین خانیم گلدی، ننه م قیز دوغدو]
آما او قیز او گجه بیزه بوغده [آنجا او قیز او گجه بیزی بوغدو]
دادام همداندان گلن زاماندا [دده م همدان دان گله ن چاغدا]
منیم مهین باجه بیر آیلک اولده... [منیم مهین باجی، بیر آیلک اولدو]

[بیزیم انوین اولوسو Bizim Evin Avlusu] حیاط خاتە ی ما

بیزیم حاصاردا بیز حوووض وار ایده [بیزیم هوروده بیز گولجوك وار ادی]
بیز قونشوموز آده توووز وار ایده [بیز قونشوموز آدی توووز وار ادی]
حسن آباد سویه گلیب دولارده [حسن اووا سویو گلیب دولاردی]
ننه م اوردا قاب قاشوقون یویارده [ننه م اوردا قاب قاشیغینی یویاردی]

اوککوش پی بیز دوشموشودوك حوووضا [ایکی اوچ یول بیز دوشموشودوك گولجویه] [۴۲]
گویا ننه م سودا باشارارده اووزا [سوزده ننه م سودا باشاراردی اوزه]
آنتولموشده حوووض ایچینه توشده [آتلمیشدی گولجوك ایچینی توشدو] [۴۳]
دادام قورخوب، حوووضه دولدورموشده [دده م قورخوب، گولجوبو دولدورموشدو]

حوووض برینه حاصاردا باغچا اکده [گولجوك بئرینه هوروده باخچا اکدی]
آغاجدان نرده دوره سینه چکده [آغاجدان چوق چنوره سینه اکدی]
ایچینه بولده سبزه سوغان اکده [ایچینه بول دا گویه ره نئی، سوغان اکدی]
بیر یان توروب بیر یاندا ریحان اکده [بیر یان آجیرقا، بیر یاندا ریحان اکدی]

بیر یان تره بیر یان جعفری سپده [بیر یان تره، بیر یان جعفری سپدی]
کریز قازده، کریزدن سو چاقارتده [آستارخ قازدی، آستارخان سو چاخارتدی]
کریز سویون دول طنقی چکر دیک [آستارخ سویونو آشیرما اییله چکه ردیک]
باغچیا بیر آباشونان سپردیک.. [باخچایا بیر سوچیله رنه ن سپه ردیک]

[سنه کچی، سینیق سنه کده سو ایچه ر Sənəkçi Sınıq Sənədə Su İçər] کوزه گر در کوزه شکسته آب میخورد

کوزه گرلر، دیرلر کولدورده سو ایچرلر [سنه کچیلر، دیبه رلر؟ سو ایچه رلر] [۴۴]
مشه بارات جار چکر قوش دریه گیدرلر [مشه بارات جار چکه ر، قوش دره به گنده رلر]
قوش دره دن سو گلر گلله گیدر دولار [قوش دره دن سو گلر، گوللره گنده ر دولار]
گللر نمه اوتورسا، حسن آباد سویه گلر [گوللر نمه اوتورسه، حسن اووا سویو گلر ر]

یای اولاندا یوز دی بیب [یای اولاندا یوز دی بیب]
یوز اولاندا اوز دی بیب [یوز اولاندا، اوز دی بیب]
چیخارلر چول ایچینه [چیخارلار چول ایچینه]
اوراخ الده، اکینلرین بیچرلر [اوراق الده، اکینلرینی بیچه رلر]

[انرکه ن اویانما و چوره ک پیشیرمه Erkən Oyanma Və Çörək Pişirmə] سحر خیزی و نان پختن

بیزیم دگیرمانچی اگر تز دورا [بیزیم ده بیرمانچی آبارن انرکه ن دورا]
دولیانان دان توکه، دولاندورا [دولادن؟ توکه، دولاندیرا]
اون گتیره ننه م خمیر یوغورا [اون گتیره، ننه م یوغورق یوغورا]
قالاخ سالوب تنیره، اوت یاندورا [قالاق سالیب تندیره اود یاندیرا]
سحردن تاززا چورکه چیخرده [اثرته دن آجر چوره یه چیخاردی]

اینک دوغوب اونى سوتون ساغاردە [اینه ك دوغوب، اونون سوتونو ساغاردی]
اول كه سوتونه آغوز بولاردە [ایلک سوتونه آغوز بولاردی]
آغوز اوواخ نه خوشمزە اولاردە [آغوز او واخت نه دادلی اولاردی]

خوروز سسه گلە، یوخودان دورا [خوروز سسه گلە، یوخودان دورا]
دستمزون آلوب، نامازا دورا [یوآرینینی آلیب، یوکونجه دورا]
بیر باقا یونجانە، الینده بورا [بیر باغ یونجانی الینده بورا] [۴۵]
بورما قیرن کسه، اینه گه ورا.... [بورما قیران کسه، اینه یه وورا] [۴۶]

[Gəlin Gətirmə Və Alma Atma آتما آتما گلین گتیرمه و عروس آوردن و سیب انداختن

گلین خانوم قیرمیزه آتا میننده [گلین خانیم قیرمیزی آتا مینه نده]
داماد بیر آما دیشلییب آتاندا [کوره کن بیر آما دیشله ییب آتاندا]
قاچچوب گیدیب بویوک داما چبخاندا [قاچیب گندیب، بویوک داما چبخاندا]
خلق یغیلیب اوردا هاوار چکندا [خالق بیغیلیب اوردا هاوار چکه نده]

من قورخاردوم یخیلماقدان ازیلم [من قورخاردیم یخیلماقدان، ازیلم م]
ایاقلار آستوندا قلام پوزولام [ایاقلار آستیندا قلام، پوزولام]
ایراخدا دورانا آما زاد یتیشمز [ایراخدا دورانا آما نمە یتیشمه ز]
داماد گوزه ایراخداکونا ساتوشماز [کوره که ن گوزو، ایراقداکینا ساتیشماز]

بگ یانوندا ایکی ساقدوش دورارده [به ی یانیندا ایکی ساغدیش دوراردی]
آما بگلیگ هله اولارا یاراشماز [آنجاک به یلیک هله اولارا یاراشماز]
شولوقلدان بیز قورخاردیک دوشسونلر [شولوقلدان بیر قورخاردیق دوشسونلر]
آما هیچ بگ او گیجه دامنان دوشماز... [آنجاک هنج به ی، او گنجە دامدان دوشمه ز]

[Bura Qopartma Və Tikan Toplama بوتاه قوپارتما و تیکان توپلاما بوتە کنی و خارکنی

گون چیخمه دن دوروب یولا دوشه رده [گون چیخمادان دوروب، یولا دوشه ردی]
دسته دسته جوان وره که گیرده [بؤلوک بؤلوک گنج ورگه یه گنده ردی]
وره گچه لر آق دره دن گلنده [ورگه چیلر آغ دره دن گلە نده]
سورره گلیب دایانارده بو کنده [سورو گلیب، دایاناردی بو کنده]

وره گچیلر چوخدان ورگ قازوبلار [وره گچیلر چوخدان وره گ قازیبیلار]
سار باقلیوب اششکه یوکلایوبلار [سار باغلابیب اششکه یه یوکلە بییلر] [۴۷]
کوله بیله سار ایچینه سوخوبلار [کوله بئلی سار ایچینه سوخوبلار] [۴۸]
یورقون یورقون یوله یرده گلیبیلار [یورقون یورقون یولو یرده گلیبیلار]

خرمنجیگه لره چاتان زاماندا [اورتکونلوکلره چاتان چاغدا] [۴۹]
هر وره گچی خرمنه گیدن زاماندا [هر وره گچی اورتکونه گنده ن چاغدا]
اوز سارونا بیر خرمنه سالارده [اوز سارینی ؟ بیر اورتکونه سالاردی]
طنفه یقیب خورجونونا قویارده... [ایپی بیغیب اوز خورجونونا قویاردی]

[Sımaq, Güdükçü Aşarı گودوکچو آشاری سیماق، گودوکچو آشاری]

سیماق ناھار چوپانی

ناھاردا سوررونه یاتاقا وورارده [اوبله ن سورونو یاتاغا ووراردي]
اوچ داواردان بیر کاسا سوت ساقارده [اوچ داواردان بیر چاناق سوت ساغاردی]
اوت یاندوروب داشلاره قزیدیرده [اود یاندیریب داشلاری قزیدیراردي]
سوت ایچینه سالوب سیماق بیشرده [سوت ایچینه سالیب سیماق بیشره ردي]

نوباتچی داواره بیر یره بیقارده [کنشیک ده داواری بیر یئره بیغاردي]
چوپان نوباتچوسونه چاقورارده [گودوکچو کنشیبینی چاغیراردي]
بلینده کی سوفره سینی آچارده [بلینده کی ترکیسینی آچاردي]
سیماق بیسه نه چورگه دورقارده... [سیماق بیسه نه چوره یی دوغراردي]

[Sürünün Çöldən Qayıtması (برگشت گله از صحرا)]

سورره آخشام کنده یووخلاشارده [سورو آخشام کنده یووقلاشاردي]
چوپان های شوت چالوب آغاج تولارده [گودوکچو های شوت چالیب، آغاج تولایاردي]
قوزوله قویونلار اوجا مله رده [قوزولار قویونلار اوجا مله ردي]
آلاه قووات ویرسین هر کیم دیبرده [تانی گوج وئرسین هر کیم دیبه ردي]

قویون گیچه بیر بیر حاصاره گیرده [قویون گنجه بیبه ر بیبه ر هورگویه گیره ردي]
ننه م گلیب اولار سوتونه ساقارده [ننه م گلیب اولارین سوتونو ساغاردی]
سورا اوولاقه، قوزونه بوراخارده [سونرا اوغلاقی، قوزونو بیراخاردی]
او حیوانلار گلیب امجک امرده.... [او ایلیخیلار گلیب امجک امه ردي]

[Uşaqlığımın Gecə Nağilları (قصه های شبانه دوران کودکی)]

اوشاقودیک باهانه لر توتاردیک [اوشاق ایدیک، نده نسیلر توتاردیق]
ننه م نقیلیندن سورا یاتاردیک [ننه م آنلاتیسیندان سونرا یاتاردیق]
گیچه ننه م بیزه نقیل دیبرده: [گنجه ننه م بیزه ناغیل دیبه ردي]:
گیچه اوودن چیخیب چوله گیدرده [گنجی ائودن چیخیب، چوله گنده ردي]

گیچه نی اوش دانا اوشاقه وارده [گنجینین اوچ سانی اوشاگی واردي]
شنگول منگول گول دسته آدلی وارده [شنگول، منگول، گول دسته آدلی واردي]
گیچه اوشاقلاره چوخ زاد تاپشورار [گنجی اوشاقلارا چوخ نمه تاپشیرار]
سفارشدن سورا اوودن چیخار [تاپشیریقدان سونرا ائویندن چیخار]

هیچ کیمسیه بو قاپونه آچمایون [هنج کیمسه یه بو قاپینی آچمایون]
اوودن چیخیب بیر واخ چوله قاچمایون [ئودن چیخیب، بیر واخ چوله قاچمایون]
من گیدیرم چوللرده اوت زاد درم [من گندیره م، چوللره اوت نمه دره م]
سوت بیشرم سیزه بییمک گتیرم... [سوت بیشره م، سیزه ییمک گتیره م]

[İştə Qapının Açıq Qalması Və İştə (ایشته قاپینین آچیق قالماسی و..... ایشه باز ماندن در همان و.... همان)]

اوشاخ باشه اويونا بند اولارده [اوشاق باشي اويونا قاتيشاردي]
ننه سفارشه ياددان چيخارده [ننه تاپشيريغي بى بلدن چيخاردي]
شنگول گيديب اوو قاپوسون اچارده [شنگول گنديب ائو قاپيسيني اچاردي]
قورد دا گليب ايککي سینه بيبرده [قورد دا گليب ايکيسيني بيه ردي]

گيچه، آخشام چولدن دونوب باخارده [گنجي، آخشام چولدن دونوب باخاردي]
قاپو سينيپ اوشاخلار بوخ، گورده [قاپي سينيپ، اوشاخلار بوخ، گوره ردي]
ساچون يونوب اوجا اوجا اغلارده [ساچين يونوب، اوجا اوجا اغلاردي]
قونشولاري هاموسونه يه غرده.... [قونشولارين هاميسيني بيغاردي]

[ايت و تولکونو سوروشدورلاما It Və Tülkünü Soruşdurma] بازجویی از سگ و روباه

کيم منيم اوومه گيريب ظلم ايديب؟ [کيم منيم ائويمه گيريب، گوجه م انديب]
اوشاقلاروم ايتيب، قاپوم سينديريب؟ [اوشاقلاريم ايتيب، قاپيمي سينديريب]
قاچچوب گيديب ايت قاپوسون چالارده [قاچيب گنديب ايتين قاپيسيني چالاردي]
ايت ده گليب اوو قاپوسون اچارده [ايت ده گليب ائو قاپيسيني اچاردي]

کيم منيم قاپوم سينديريب ديبرده [کيم منيم قاپيمي سينديريب، دييه ردي]
ايتدن من بيلميرم جاواب آلارده [ايتدن من بيلميره م يانيتيني آلاردي]
تولکولر قاپسونا اوردان قاچارده [تولکولر قاپيسينا اوردان قاچاردي]
شاخلارينان او قاپونه دوگرده [بوينوزلارينان او قاپيني دويه ردي]

ديشه تولکه گليب قاپون اچارده [ديشي تولکو گليب، قاپيني اچاردي]
گيچه ، تولکودن ده سوز سوروشارده.... [گنجي، تولکودن ده سوز سوروشاردي]
تولکه باشون هاي ترپديب بوخ ديبر [تولکو باشيني هني ترپه دييب، بوخ دييه ر]
گيچه دونوب قورد قاپسونا کيدرده [گنجي دونوب قورد قاپيسينا کنده ردي]

[قوردون سورقولانماسي Qurdun Sorqulanması] بازجویی از گرگ

قاپي سسینه قورد بوخودان دورارده [قاپي سسینه قورد بوخودان دوراردي]
قاپونه اچوب گيچينه اوردا گورده [قاپيني اچيب گنجيني اورادا گوره ردي]
سن گلیمشي منيم اوويمه بيميشاي؟ [سن گلیمشه ن، منيم ائويمه بيميشان؟]
اوشاخلاروم هاردا گيچه ديبرده [اوشاقلاريم هاردا؟ گنجي دييه ردي]

چوخ دانوشساي سني بييه رم ديبرده [چوخ دانوشسان سني بييه ره م دييه ردي]
الين چکيب اوز قارنونا قورد ديبرده [الين چکيب اوز قارنينا، قورد دييه ردي]
اوشاخلاري ايککيسينه من بيديم [اوشاقلارين ايکيسيني من بيديم]
اوليا اوليا بو سوزلره ديبرده [اوليا اوليا بو سوزلري دييه ردي]

[يارقيا گنتمك Yarıya Getmek] رفتن به دادگاه

گيچه اووينه قايدميش، گول دسته سين تاپارده [گنجه ائوينه قايدتميش گول دسته سيني تاپاردي]
بير دووله قاتوق چالوب، قاضي گيله گيدرده [بير کوله ک قاتوق چاليب، يارقياي گيله گنדרه ردي]

او نامرد قورد اليندن، بير شكاييت يازارده [او آلچاق قورد اليندن ياخيما يازاردي]
شكايته قده ييب، قاضي بيگه ويرده [ياخيما قاتلاييب، يارقيجي به يه وئره ردي]

قاضي قاتوقه آچوب، قيماقونه گورده [يارقيجي قاتيغي آچيب، قايماعيني گوره ردي]
قاضي چوخ زادلار بيلير، گيچه يه اورگه درده [يارقيجي چوخ نمه لر بيلير، گنجيه اورگه ده ردي]
سحر قورده چاقوررام، بوردا محكمه قوررام [اثرته قوردو چاغيررام، بورادا يارقي قوررام]
سو باشونا يوللارام، تا سو ايجز ديبرده [سو باشينا يوللارام، سو ايجز ز ديهه ردي]

.....

[Qurdun Yarqıcıya Verdiği Armağan پيشكشي گرگ برای قاضي]

قورد بير دانا بوش دوله گوتورده [قورد بير ساني بوش قابجيجي گوتوره ردي]
دوله يه بير بويوك نخود سالارده [قابجيجا بير بويوك بورچاق سالاردي]
پسسيلادوب دوله نه دولدورارده [پسسيلاديب قابجيجي دولدوراردي]
دستمالونان آغزونه باغليارده [يايلىغينان آغزيني باغلياردي]

گتوروب قاضيا پيشكش ويرده [گتيريب يارقيجيا آرماغان وئره ردي]
جناب قاضي دوله نه آلارده [؟ يارقيجي قابجيجي آلاردی]
آغزوندا كه آق دستمالي آچارده [آغزينا كاي آغ يايلىغي آچاردي]
گوزون تيكيب دوله ايجينه باخارده [گوزونو تيكيب قابجيق ايجينه باخاردي]

نخود دگيب بير گوزدن كور اولارده [بورچاق ده ييب، بير گوزدن قاراغي اولاردي]

.....

[سوچلونون قيبينلانماسي مجازات مجرم]

سودان ميزان توخ اولموش محكمه يه دونرده [سودان توپتوخ اولموش، يارقيا دونه ردي]
جنگ ايله بين تا گوروم، كيم اولاغه ييبينه [ساواشين گوروم كيم اولاغه ييبينه]
گيچه ايراخدا دوروب شاخلارونه ايتتيديب [گنجي ايراقدا دوروب بوينوز لاريني ايتتيديب]
بير حمله ده او قورتي، بويوك قارنون قيررده [بير يوكوروشده ده او قوردون بويوك قارنين قيراردي]

قورتي قارني قيريلده، چاق درريسه جريلده [قوردون قارني قيريلدي، چاق دريسي جيريلدي]
شنگول و منگول بيردن قورد قارنوندان چيخيرده [شنگول و منگول بيردن قورد قارنيندان چيخاردي]
هاموسه خوشحال اولوب اولرينه دونرده [هاميسي سئوينيب، اولرينه دونه ردي]
ييبيب ايجيب توخ اولوب، مورادونا يترده [ييبيب ايجيب، توخ اولوب، ديله يينه يتته ردي]

.....

[گزينتي گونونو (سيزده بدر)]

سيزده بدر گونه قاچاقانوندا [گزينتي گونو قاچاغانيندا] [۵۰]
قاچارديك و قزلره ايله لرديك [قاچارديق و قيزلاري ايله له رديك]
اوغلان و قيز كريبز باشونا گيدرديك [اوغلان و قيز آستارخ باشينا گنده رديك]
تپه باشه توز اولار اوخيارديك [تپه باشي توز اولار] اوخيارديك

دسته دسته قز اولار اوخيار ديك ["دسته دسته" قيز اولار اوخيار ديق]
اوي قز سني بويماقاي قيريليبده [اوي قيز، سنين بويماغين قيريليبدير] [۵۱]
اوتوروب مونجوقونه دوشور ديك [اوتوروب مينجيجيني دنشيره رديك] [۵۲]
اوي قز بو چرقد سني نه دوشوبده [اوي قيز، بو چرقد سنين مي دوشوبدور؟] [۵۳]

اگيل دسمالي گوتور قز ديبه رديك [اه بيل يابليغي گوتور قيز، ديبه رديك]

.....

[Yumurta Oyunu] ايوونو

تخم مرغ بازی

كويته قلعه حاماموني داموندا [اسكي قالا يوواناغينين داميندا]
جوانلار يغليب نومورتا اوينار [گنجلر ييغليب نومورتا اوينار]
مجيد نومورتاسون قويوب قاطارا [مجيد نومورتاسيني قويوب قاتارا]
بیر پشك آتار آتموش نومورتا اورتار [بیر پوشك آتار، آلتيميش نومورتا اوتار]

بیز ده قاطاردا چوخ اوتوزدور اريدك [بیز ده قاتاردا چوخ اوتوز اريدق]
گادومنان دا پشکلر بیزه دوشاندا [آراسیرا دا پوشکلر بیزه دوشه نده] [۵۴]
اوده بول ياغلي نيمرولار بييرديك [اوده بول ياغلي ياغ-يومورتا بييه رديك]

....

[Çəkiliş] چکيليش

قرعه کشی

باهار اولاندا سبزیلار چيخاندا [ياز اولاندا، گويه ره نتيلا چيخاندا]
رفيقلرين باهم چوله گيدر ديك [آرخاداشلارلا بيرليکده چوله گنده رديك]
چوله خلقي دييم اكينه ايچينده [چوله خالقين دنم اکيني ايچينده]
گزرديك و اوت و سبزه دررديك [گزه رديك و اوت-گويه ره نتي دره رديك]

هر کس بير کومما اوت اورتيا قويموش [هر کس بير کوما اوت اورتيا قويموش]
اوت کومماسه اوستونه پشك اتار ديك [اوت کوماسي اوستونه پوشك اتار ديق]
خداخشيلر پشك ده چوخ اوستاده [خودابخشيلر پوشکده چوخ اوزمان ايدي]
بیز معمولن پوشکده اوتوزدور اريدك [بیز گنه لده پوشکده اوتوز اريدق]

...

[Adağ Bayramı Və Minciq Atma] اداق بايرامي و مينجيق آتما

عيد قربان و منجوق اندازی

قوربان گيجه لره هامه جوانلار [آداق گنجه لري هامی گنجلر]
بیر اووده يغليب مونجوق سالار ديك [بیر اوده ييغليب مينجيق سالار ديق]
مونجوقلاره بیر دوليا سالار ديك [مينجيقلاري بیر گويومه سالار ديق]
سوله دوله نه بیر ميخن آسار ديك [سولو گويومو بير چيويدين آسار ديق] [۵۵]

او ميخ گرگ شور دنگ آستوندا اولسون [او چيوي گره ك ياغمورلوق آستيندا اولسون] [۵۶]
ياغوش سويه گلسين کريزلر دولسون [ياغيش سويو گلسين، آستارخلار دولسون]

گيجه تزدنه جك اولدوز سايارديك [گنجه اثرته نه دك اولدوز سايارديق]
صباح بيرام قوربانلارون كه سنده [يارين بايرام آدقلارين كسه نده]
يغليب دووله نه ميخن آلارديك [يغليب گويومو چيويدين آلارديق]

بير آق چادور خوشبخت گلين چادوره [بير آغ چادير، موتلو گلين چاديري]
مونجوقله دووله اوستونه چكرديك [مينجوقلي گويومون اوستونه چكه ردك]
بير خوش زبان گوزل خانوم گلرده [بير ديلجيمه ن گوزه ل خانيم گله ردي]
قز و اوغلان، اوني دوورون آلارديك [قيز و اوغلان اونون چئوره سيني آلارديق]

گوزل خانوم بير گوزل شعر اوخورده [گوزه ل خانيم بير گوزه ل قوشوق اوخوردو]
اوشاق دووله دن بير مونجوق چاقارده [اوشاق گويومدن بير مينجوق چيخارددي]
او شعري معناسون تفسير ايله رده [او، قوشو غون آنلاميني يوروملايارددي]
مونجوق صاحبيني فاله بيلرديك [مينجوق بييه سينين ايركيني بيله ردك]

.....

[Çarbi Oyuncu اويونجو چربي]

رقص چربي

مامد حنيفه داي چربي گيديرده [مامد حنيفه دايي چربي گنديرددي]
عطاب گيديب اوني بوركون گوتورده [عطاب گنديب اونون بوركون گوتوردو]
دوره له بوركه اوز باشونا قويورده [چئوره لي بوركو اوز باشينا قويارددي]
الينه بير ايپك دستمال ويريرده [الينه بير ايپه ك يايلىق وئره ردي]

دوگولچه هوچ چاواش ديبيرده [داولچو هوچ چاواش، چاواش دييه ردي]
عرراضا گلينه ات دا گليرده [عليربضا؟ گليني اتدا گليردي]

.....

سۆزلۈك

آچىقلاملاردا ايشله ديله ن تور كجه سۆزلرين ديزيني:

- آبارن Abarn: آگر
آباقا Abaqa: عمو
آتا Ata: بابا، پدر
آجر Acər: تازە (نان، ميوه،...)
آجىتما Acıtma: شام (چوبانلارين آخشام چاشتي، فریدن)
آجىرقا Acırqa: تریچه
آچار Açar: کلید
آچىقلاما Açıqlama: توضیحات
آخیر Axır: طویله
آداق Adaq: قربان
آدلىم Adlım: مشهور، معروف (شخص)
آراج Arac: وسیله
آراسیرا Arasıra: گاهگاهي
آرال Aral: میدان
آرالچىق Aralçıq: میدانچه
آرخاداش Arxadaş: رفیق
آرخالىق Arxalıq: کت
آردینجا Ardınca: به دنبال
آرماغان Armağan: ارمان، هدیه، پیشکش
آستارخ Astarx (آست Ast+آرخ Arx): کهریز
آشار Aşar (آشقر Aşqar): نهار
آشیرما Aşırma: سطل (برای کشیدن آب از چاه)
آغیت Ağıt: تعزیه
آغیزقا Ağızqa: پنجره
آقچا Aqça: پول
آلاجا Alaca: الوان، رنگارنگ
آلچاق Alçaq: نامرد، پست
آلچی Alçı: آهک
آنچاق Ancaq: اما
آنلاتی Anlatı: داستان، روایت
آنلام Anlam: معنی، معنا
آنی Anı: خاطره
آولو Avlu: حیاط
آیازلیق Ayazlıq: ایوان، بالکن، تراس
آندیز Ediz: حضرت
آئرتە Ertə: صبح
آئرکە ن Erkən: زود
آئرکە ن اوپانما Erkən Oyanma: سحرخیزی
آئرە ك Erək: مقصد
آئل گون Elgün: خلق، مردم
آئلچی گنتمە Elçi getmə: خواستگاری
آبه Əbə: قابله

اره ن Ərən: اوليا الله
 ارينج Ərinc: بلکه، شاید
 اسكي Əski: کهنه، قديمي
 اسين Əsin: الهام
 اسينله نمك Əsinlənmək: الهام گرفتن
 او دنلي O dənli: از بس که
 اوتوم Utum: شانس
 اوچقار اوبا Ucqaroba: دياسپورا
 اوچون Uçun: گاز
 اوچيان Üçyan: مثلث
 اوخشاق Oxşaq: شبیه (مراسم ماه محرم)
 اودگون Odgün: چهارشنبه
 اور Ur: شهر
 اوراتلي Uratlı (اور Ur+آتلي Atlı): سواره (بر ماشين)
 اورام Uram: خيابان
 اورتاق Ortaq: شريك
 اوردو Ordu: لشکر
 اورکه Ürkə: دائمي
 اوزمان Uzman: ماهر
 اوزوک Üzük: انگشتر
 اولاي Olay: ماجرا
 اولگوجلە مک Ülgücləmək: تيغ زدن
 اولو Ulu: اعظم
 اونلو Ünlü: مشهور، معروف (چيز، محل)
 ايب İp: طناب
 ايجيرتي İçirti: شربت
 ايرقات İrقات: رعيت
 ايرك İrk: فال
 ايريمله İrimlə: به دقت، دقيقا
 ايسلانماق İslanmaq: خيس شدن
 ايشته İştə: اينك، همان
 ايشدش İşdəş: همكار
 ايشگيل İşgil: قفل
 ايكيندي آش İkinci aş: نهار
 ايگيد İgid: شجاع، جسور
 ايلچه İlçə: شهرستان
 ايلخي İlxi: حيوان
 ايبيره ك İyirək: خير
 اوتە ك Ötək: تاريخ
 اود Öd: زهره
 اورتكون Örtkün: خرمن
 اورتگە ن Örtgən: كافر
 اوردە ك Ördək: مرغابي
 اوزە ك Özək: مركز
 اولچوت Ölçüt: معيار
 اون سۆز Önsöz: مقدمه

اويره تمه ن Öyrätmən: معلم، دبیر
 اویله ن Öylən: ظهر
 بئلين Belin: خطر
 بئلينلي Belinli: خطرناك
 بات Bat: حتما، يقينا
 باخان Baxan: وزير
 باساريق Basariq: ركاب
 باشرا Başra: امام
 باشرا او غلو Başraoğlu: امامزاده
 باغير Bağır: جگر
 باغيرماق Bağırmaq: داد کشیدن
 باهادير Bahadır: پهلوان، قهرمان
 بايري Bayrı: عتيقه، باستاني
 باييلماق Bayılmaq: از هوش رفتن، بيهوش شدن
 برک Bərk: محکم
 بل Bəl: یاد
 بلگه Bəlgə: مدرک
 بلگي Bəlgi: نشانه
 بوتون Bütün: تمام، كاملا
 بوچاق Bucaq: گوشه
 بوران Boran: توفان
 بورچاق Burçaq: نخود
 بورما Burma: دسته يونجه و علف
 بوروق Buruq: پیچ
 بولاق Bulaq: چشمه
 بويماقق Boymaq: گردنبند
 بوينوز Boyunuz: شاخ
 بيرجه Bircə: يگانه
 بيرليکده Birlikdə: باهم
 بيرووز Birovuz: امانت
 بيرولولوق Bir Yolluq: براي هميشه
 بيزلانق Biclanqı: گاوران، سيخي که حيوان را با آن مي رانند
 بؤلوک Bölük: دسته، گروه
 پاخيرچي Paxırçı: مسگر
 پيتيك Pitik: کتاب
 پينار Pınar: چشمه
 تنل Tel: سيم
 تاباسي Tabası: علي رغم
 تابقي Tabqı: اذن، اجازه
 تابقين Tabqın: جايز
 تاپشيريق Tapşırıq: سفارش
 تارلا Tarla: مزرعه، زمين، گشتزار
 تانري Tanrı: خدا، الله
 ترک Tərk: سریع، به سرعت، تند، زود
 ترگي Tərgi: سفره
 تريم Terim: شاهزاده خانم

تزه ك Təzək: كود حیوانی
 توپتوخ Toptox: كاملا سیر
 توتام Tutam: دسته
 توتروق Tutruq: وصیت
 تومسه Tümsə: منبر
 تویقون Tuyqun: وکیل مردم
 تیگین Tigin: شاهزاده
 چنوره Çevrə: اطراف، دورو بر
 چنوبری Çeviri: ترجمه
 چابوق Çabuq: فوری
 چاشقین Çaşqın: حیران
 چاغ Çağ: زمان، وقت
 چاناق Çanaq: کاسه
 چوق Çuq: نرده
 چولازیق Çolazıq: ساعت مچی
 چیچه ك Çiçək: گول
 چیزه ر Çizər: نقاش
 چیزیم Çizim: نقاشی
 چیله Çilə: زحمت
 چیوی Çivi: میخ
 خاقان Xaqan: پادشاه، شاه
 خاقانجا Xaqanca: شاهانه
 خرگه Xərgə: خیمه
 دشیرمک Deşirmək: چیدن و جمع آوری کردن با همدیگر
 دنگی Degi: کلمه
 دئیینمک Deyinmək: غر زدن
 دادلی Dadlı: خوشمزه، لذیذ
 دار Dar: تنگ
 دارقینج Darqınc: ناراحت، ناآرام
 دان Dan: سحر
 دنلی Dənli: قدر، اندازه
 دوروق Doruq: قلعه
 دوروم Durum: اوضاع
 دویورو Duyuru: اعلان
 دیرناق آراسی Dırnaqarası: پارانتز
 دیزین Dizin: لیست، اندکس
 دیلجیمه ن Dilcimən: خوش زبان، خوش صحبت
 دیله ك Dilək: مراد
 دوزمک Dözmək: صبر و تحمل کردن
 دونگه Döngə: پیچ
 سئویملی Sevimli: نازنین، دوست داشتنی، عزیز
 سئویندیرمک Sevindirmək: دلشاد و خوشحال کردن
 ساخلی Saxlı: پادگان
 ساخین! Saxın!: احتیاط!
 ساخینیمسیزلیق Saxınimsızlıq: بی احتیاطی
 ساغلام Sağlam: سالم

سالیق Salıq: خبر
 سانکی Sankı: انگار
 سانماق Sanmaq: گمان کردن
 سانی Sanı: دانه، عدد
 ساواشماق Savaşmaq: جنگ کردن
 سایین Sayın: محترم
 سکسه ن Səksən: هشتاد
 سنه ک Sənək: کوزه
 سنه کچیلک Sənəkçilik: کوزه گری
 سو اولوغو Su Oluğu: سوراخ راهاب، خولبون
 سوتوختاتی Sutoxtatı (سو Su+توختاتی Toxtatı): هیدروتراپی، آب درمانی
 سوچ Suç: تقصیر، گناه، جرم
 سوچون Süçün: شیرین
 سوچیلەر Suçilər: آپاش
 سورچک Sürçək: داستان
 سورقولا ما Sorqulama: بازپرسی
 سورله ک Sürlek: جاده
 سورماق Sormağ: سوال کردن، پرسیدن
 سوروشدور ما Soruşdurma: بازجویی
 سورە Sürə: مدت
 سولوق Soluq: نفس
 سونوم Sunum: ارائه، تقدیم
 سو یور قاماق Suyurqamağ: رحمت کردن
 سۆزده Sözdə: گویا
 سۆزگورگو Sözgörgü: ادبی
 سۆزلوک Sözlük: لغتنامه
 سؤلوق Suluq: سطل آب
 شوله ن Şölən: مراسم
 فیرتینا Firtına: توفان
 قابجیق Qabcıq: سطل برای حمل حبوبات
 قاراغی Qarağı: کور
 قارقیش Qarqış: لعنت
 قانا Qana: دیوار و بند خاکی در باغات و مزارع
 قانشار Qanşar: روبرو
 قایان Qayan: سیل
 قایانلاق Qayanlaq: سیلگاه، مسیل
 قایناق Qaynaq: منبع
 قاییر Qayır: ماسه
 قوپوز Qopuz: ساز
 قوت Qut: بخت
 قوروقچو Qoruqçu: نگهبان
 قوشا Qoşa: جفت
 قوشار Qoşar: شاعر
 قوشاق Qoşaq: منظومه
 قوشوق Qoşuq: شعر
 قوم Qum: شن

قووا Qova: سطل (هر نوع سطل)
 قيرپيم Qırpım: آن، لحظه
 قیغیلجیم Qıǵılcım: جرقه
 قییینلانماق Qıyınlanmaq: مجازات شدن
 کنشیک Keşik: نوبتچی
 کوره که ن Kürəkən: داماد
 کول آتان Kül Atan: خاک انداز
 کوله ک Külək: سطل چوبی
 کیکیرگه Kikirgə: کتیرا
 کویول Köyül: غار
 گئچیک Geçik: کوچه
 گزینتی Gəzinti: سیاحت
 گزینتی گونو Gəzinti günü: سیزده بدر
 گله نه ک Gələnək: سنت
 گنج Gənc: جوان
 گنه ل Gənəl: عمومی
 گنه لده Gənəldə: معمولاً
 گوج Güc: فوت، نیرو
 گوجه م Gücəm: ظلم
 گودوکچو Güdükçü: چوپان
 گیریش Giriş: مدخل
 گورک Görk: جمال، زیبایی
 گورکسوز Görksöz (گورک Görk+Söz): ادبیات
 گوروت Görüt: عکس
 گوروش Görüş: زیارت
 گوروشگه Görüşgə: زیارتگاه
 گول Göl: آبگیر، دریاچه
 گولجوک Gölcük: حوض، استخر
 گووده Gövdə: بدن
 گویه ره نتتی Göyərənti: سبزی
 منگی Məngi: ابدی
 موتلو Mutlu: خوشبخت
 می Mi: آیا
 نده نسی Nədənsi: بهانه
 نمە Nəmə: زاد، شئی، چیز
 وورقون Vurqun: عاشق
 هارای Haray: داد، فریاد
 های کوی Hay küy: سرو صدا
 هورگون Hörgün: دیوار (خانه)
 هورو Hörü: حصار
 یئراد Yerad: توپونیم
 یئرکیپ Yerkip (یئر Yer+کیپ Kip): نقشه، خریطه
 یئرلی Yerli: محلی
 یئریاغی Yeryağı: نفت
 یینگ ائو Yegev: مکان مقدس
 یئل آتی Yelati: دوچرخه

يئميشلىك Yemişlik: باغ ميوه
 يئنيجه Yenicə: به تازگي
 يئيين Yeyin: تند، شديد
 ياپيت Yapıt: اثر
 ياتير Yatır: مقبره
 ياخينما Yaxınma: شکايت
 ياخينماق Yaxınmaq: شکايت کردن
 يارپيز Yarpız: پونه
 يارقي Yarqı: دادگاه
 يارقي Yarqı: محكمه، دادگاه
 يارقچي Yarqıcı: قاضي
 يارليق Yarıq: فرمان شاه
 ياريلقان Yarılqan: شکاف بزرگ در بدنه کوه
 يارين Yarın: فردا
 ياز Yaz: بهار
 ياس Yaz: عزا
 ياشيرقا Yaşırqa: پرده
 ياغليق Yağlıq: دستمال
 ياغمورلوق Yağmurluq: ناودان
 ياغ-يومورتا Yağ-yumurta: نيمره
 يالمان Yalman: سينه کش تند و تيز کوه
 يالينيق Yalınıq: انسان، آدم، بشر
 يان Yan: طرف، ضلع
 يانچيق Yancıq: حبيب
 يانسيلماق Yansılamaq: تقليد کردن
 يانيت Yanıt: پاسخ، جواب
 يايا Yaya: پياده
 يوارين Yuarın: وضو
 يورقون Yorqun: خسته
 يوروملاماق Yorumlamaq: تفسير کردن
 يوغروق Yoğruq: خمير
 يوکونج Yükünc: نماز
 يوکونله ک Yükünlək: مسجد
 يوگوروش Yügürüş: حمله
 يولچو Yolçu: مسافر
 يونجا Yonca: علف
 يووالاق Yuvalaq: جوت
 يواناق Yuvanaq: حمام
 ييخينتي Yıxıntı: ويرانه
 ييغاق Yiğaq: انبار
 ييهه Yiye: صاحب
 يوره Yöre: محله

دیب نوتلار:

[۱] http://xatun.blogspot.com/2003_09_01_archive.html#106379043824695342#106379043824695342

[۲] <http://kerkuk-az.blogspot.com/2006/07/1965-byk-air-yazar-ismail-serttrkmen.html>

[۳] http://xorasan.blogspot.com/2006_10_01_archive.html#116020566931199593#116020566931199593

[۴] <http://merkezi-az.blogspot.com/2005/04/blog-post.html>

- [۵] توله کچلین: به معنای نوعی ریشه گیاه است که شبیه ترچه سفید بوده و پس از کندن پوست آن میجویدند و مانند آدامس می شد.
- [۶] نابار: بدبار و ناراحت را می گویند
- [۷] کووا: کود و در اینجا به معنای آنست که در زیر پایمان خروارها کود حیوانی کبوترها بوده که طی سالیان دراز در آن محل جمع شده بوده است
- [۸] خرره آجاج: نوعی درخت است که من نمونه ای از آن را در مناطق رودخانه رامه گرمسار دیدم و به داغ داغان مشهور بود و مردم بر آن دعا و بریده های پارچه می آویختند .
- [۹] دوچرخه نین دوشقه سی: به معنای دوشاخه دوچرخه است
- [۱۰] موتور هشتاد: به معنای موتور پاماها 80 است
- [۱۱] اهنم بهمن ده یر نفس چکرده: گویا ده روز آخر دی ماه را اهنم میگفتند و سپس بهمن شروع میشد که در این مدت زمین یک نفسی می کشیده است
- [۱۲] باسدورماق: فشرده کردن. پس از جمع کردن خرمن و اطراف آن بر روی هم یک خرمن سست ایجاد میشد که در اثر وزش هر بادی ممکن بود مقداری از آن بهمراه باد برود ولی پس از جمع کردن آنرا کمی با پهنه های لاواشون که وسیله دنداندار چوبی است فشرده میکردند تا باد نبرد.
- [۱۳] سورماق: راندن، گرداندن است
- [۱۴] گورران: به معنای گوران. گاوران یعنی چوب یک متری باریکی است که با آن گاو را میراندند
- [۱۵] شاققه: به معنای شاخ بز است که از کله بریده بز کنده میشد تا کله در دیگ جا بشود برای پخته شدن کله پاچه آن حیوان زبان بسته
- [۱۶] بیر ایکی پی گول ایچینه گیدمیشدیک: به معنای یکی دو بار بدرون حوض یا استخر و یا آبگیر رفته بودیم است. ایکی = دو، پی = بار، گول = آبگیر، استخر و یا حوض است
- [۱۷] گادومنان: به معنای گاهگاهی است
- [۱۸] سوقولده: به معنای سوقولماق، پژمردن است. قیه گلی نام زن یحیی بوده که در جوانی بعلت بیماری ناشناسی پژمرد و مرد
- [۱۹] تزدن دن آخشاما دوواخ اوینرده: به معنای از صبح تا عصر بازی دوواخ بازی میکردند که شبیه نوعی دوزبازی است
- [۲۰] کولور: کوزه شکسته است
- [۲۱] ساخساقانلار: به معنای ساخساقان، نوعی پرنده است که شبیه کلاغ سفید است و بنظر هم آن میباید ولی آواز آن بگونه ای است که در زبان محلی ساققوللاماق است و آن نشانی از خبر خوش آمدن مسافری در راه است.
- [۲۲] بوغارسوق: روده گوسفند یا انسان را میگویند و بدین معنی است که ای زاغ زیبا خیر خوبی برابم آوردی قول میدهم که وقتی در عروسی پسرم گوسفند قربانی کردم روده پر چرب آنرا برایت بر پشت بام اندازم تا تو بخوری و مزدگانی این خبری که امروز برابم آورده ای باشد
- [۲۳] سیلگا: سیل گاه، سیل، محل عبور سیل است
- [۲۴] خولبون: سوراخ راهاب است
- [۲۵] سیل یاغوشی تولیگینه باشلاده: به معنای باران سیل آوری آغاز شده و در گرفته بود است
- [۲۶] خولبون: سوراخ راهاب است و نفرین بر کسی است که سوراخ راه آب را بسته (زیرا بر و بچه ها از آن سوراخ وارد باغ طرف میشدند و میوه هایش را می چیدند، مالک باغ آن سوراخ را مسدود کرده بود) و مانع از عبور آب شده و ناگزیر آب بند آمده و بدرون خانه های مردم نفوذ کرده است.
- [۲۷] بوغارسوقون ال دورونه چولبیام: بوقارسوق = روده، چولبیام = بیچانم، چولماق = بیچاندن و دور چیزی بیچیدن است و در کل به معنای آنست که روده هایش را بدور دستم ببندم.
- [۲۸] پوف دنگینه پوفلیم و بولیم: از درون امعا و احشای گوسفند چیزی شبیه بادکنک در میآمد که به ما بچه ها میدادند و ما در درون آن فوت میکردیم و مانند بادکنک باد میشد. دولیم = پرکردن است
- [۲۹] چوب چیلک که: چوب چیلککه، چوب و خار و خاشارک است

- ¹[۳۰] فرخه: فرخی و نوعی کشمش قرمز رنگ حاصل از انگور فرخی است که در مقابل نور خورشید خشک میکردند است و یعنی مادرم در دامنش قدری کشمش فرخی می آورد.
- ¹[۳۱] ورگه: در آبیاری اصطلاحی بنام ورگه است که به مفهوم یک بند آب آبیاری است. یک نهر آب قابل کنترل یک مرد آبیاری را میگویند و مقدار آن حدود 30 تا 50 لیتر در ثانیه میباشد.
- ¹[۳۲] لانجون توسباقا: لاک پشت، یعنی توسباقایی که لانجون یا لانجین بر پشت دارد.
- ¹[۳۳]- در مورد لاک پشت باور محلی بر آن بود که در زمانهای قدیم زنی در حال نان پختن بود، یکباره متوجه شد که بچه اش خود را کثیف کرده است و او که دستش بند بوده يك چونه خمیر برداشته و کثافت بچه اش را با آن پاک می کند. بخاطر اهانتی که به خمیر و نان کرده بود لانجین خمیر به امر خدا برگشته و به پشت او چسبید و آن زن بدکردار به لاک پشت تبدیل شد.
- ¹[۳۴] گونلر بوغازون تیغ وورموشدولار: به معنای گلوی گون ها را تیغ زده بودند است که برای گردآوری کتیرا آن کار را میکردند
- ¹[۳۵] بوردان اورا گادومونان اللیده: از اینجا تا آنجا به قدم انسان 50 گام است
- ¹[۳۶] فار گلیب بیر میزان کورک بویوندا: به معنای برف آمده است به ارتفاع یک پارو است و برای سنجش مقدار برف بکار میرفته که قریب 25 سانتیمتر ارتفاع بارش برف بوده است
- ¹[۳۷] جعه نم نم او قاردا گیزله نیرده: به معنای جاده کم کم از آن برف پوشانده و مستور می شده است
- ¹[۳۸] فار سپیرده داغان او کد باتاندا = به معنای ؟ است
- ¹[۳۹] گیجه میامی شهرینده فالوردیک: به معنای شب را در شهر میامی بیتوته کردیم است
- ¹[۴۰] میزان: دقیق و با دقت است
- ¹[۴۱] بیله: به معنای اینجوری است
- ¹[۴۲] اوککوش پی: به معنای دو سه بار است
- ¹[۴۳] آتئولموشده حووض ایچینه توتموشده: به معنای آتولماق، پریدن و جهیدن است و در اینجا به معنای شیرجه زدن بدرون حوض بکار رفته است
- ¹[۴۴] کولدر: به معنای کوزه شکسته است
- ¹[۴۵] بیر باقا یونجانه، الینده بورا: به معنای یک بسته یونجه خشک را با دستش بیچاند و خرد کند است
- ¹[۴۶] بورما قیرن: وسیله ای بود مثل گیوتین و یا ساطور بلندی است که از یکسر به تخته ای متصل بوده و در سر دیگرش دسته چوبی داشته و یونجه خشک شده را با آن خرد میکردند و به مصرف حیوانات می رساندند
- ¹[۴۷] سار باقلیوب: به معنای نوعی بسته بندی بوته های خار و یا گندم های درو شده است و بیشتر در مورد بوته کنی بکار میرفته است
- ¹[۴۸] کوله بیل: به معنای بیل کوتاه و مخصوص بوته کنی که مستطیل شکل بوده و ابعاد بیل 12 در 25 سانت بود و در بالا با حلقه فازی به دسته چوبی متصل میشده است
- ¹[۴۹] خرمنجیگه: به معنای خرمن جایگاه است
- ¹[۵۰] قاچچاقان: قاچ چاقان یک کلمه است و به معنی محل فرار و دنبال یکدیگر کردن است
- ¹[۵۱] بویماق: به معنای گردنبند است که از منجوق های رنگی درست میکردند
- ¹[۵۲] اوتوروب مونجوقونه دوشوردیک: به معنای جمع کردن و گردآوری است یعنی جمع کردن دانه های مونجوق گردنبند یا تسبیح است
- ¹[۵۳] اوی قز بو چرقد سنی نه دوشوبده: به معنای افتادن است یعنی ای دختر آیا این روسری توست که افتاده ؟
- ¹[۵۴] گادومنان: به معنای گاهگاهی است
- ¹[۵۵] سوله دوله: به معنای یک کوزه دهانه گشاد آبدار است
- ¹[۵۶] شور دنگ: به معنای ناودان است